

Miejscowa Biblioteka Publiczna
w Białej Podlaskiej
DZIAŁ INFORMACJI, BIBLIOGRAFII
I WIEDZY O REGIONIE
ul. Warszawska 12a
25-500 Biała Podlaska
tel. (083) 343-61-11

nr 6 (187) czerwiec 2004

Oddział w Grabanowie

ISSN 1238-8494

Biuletyn LWODR w Końskowoli Oddział w Grabanowie

cena 1,50 zł

foto Leszek Mazur

Polityka wiejska i rolna Polski w perspektywie akcesji do Unii Europejskiej została już dość poważnie zmodyfikowana, a nadchodzące kolejne przemiany w tym zakresie stworzą zupełnie nowe realia prowadzenia działalności rolniczej, ze stałą obecnością w pracy rolników środków pomocowych lub instrumentów nakierowujących ich działania na strategiczne cele, wytyczane na szczeblu centralnym lub europejskim. W takiej sytuacji niezwykle ważna rola przypada państwowemu doradztwu jako realizatorowi krajowych strategii rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa, kształtującego postawy mieszkańców wsi i rolnictwa.

Wspólnie doszliśmy do ważnego momentu akcesji Polski do struktur europejskich. Mamy nadzieję, że nasze „Doradztwo” było i w dalszym ciągu będzie ważnym źródłem informacji zarówno o Unii Europejskiej, jej

strukturach, zasadach działania, programach, jak i o procesie dostosowań do nowych realiów działalności rolniczej. Zapraszamy do zapoznania się z kolejnym numerem naszego pisma.

W tym numerze polecamy kilka artykułów. Przede wszystkim kontynuowaną prezentację zasad zwykłej dobrej praktyki rolniczej, których przestrzeganie warunkuje otrzymanie wsparcia finansowego w przypadku realizacji niektórych instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej między innymi wsparcia z tytułu ONW.

W czerwcu w sadach i na plantacjach krzewów owocowych pojawia się najwięcej szkodników, warto więc zapoznać się ze sposobami ich zwalczania zasygnalizowanymi w poradach czerwcowych.

Sygnalizujemy również zagrożenie zarazą ziemniaka, której szkodliwość może być olbrzymia i w skrajnych przypadkach obniżyć plon nawet do 10 ton z ha.

W tym numerze „Doradztwa” interesujące informacje znajdują też pszczelarze, hodowcy drobnego inwentarza a także hodowcy trzody chlewnej. Panie prowadzące gospodarstwa domowe mogą zainteresować się aromatycznymi ziołami do zastosowania dla zdrowia i w kuchni.

Prezentowane artykuły, starają się wychodzić naprzeciw zapotrzebowaniom i dostarczać niezbędnej wiedzy do funkcjonowania w nowych dla nas warunkach.

Życzymy interesującej lektury!

Redakcja

10 numerze

Zwykła Dobra Praktyka Rolnicza.....	3
Znaczenie wapnowania w uprawie roślin.....	5
Przypomnamy i radzimy w czerwcu.....	6
Zaraza ziemniaka.....	7
Przedstawiam gospodarstwo.....	8
Żywienie królików.....	9
Zadania profilaktyki i dezynfekcji w chlewni.....	10
Hipoglikemia - śpiączka prosiąt.....	11
Muchy atakują.....	12
Główne założenia pszczelarstwa ekologicznego.....	13
Kredyty preferencyjne w powiecie radzyńskim w 2003 roku.....	14
Wspieranie Przedsięwzięć Rolnośrodowiskowych i Dobrostanu Zwierząt.....	15
Dzień Ziemi.....	16
Festyn Agroturystyczny w Lublinie.....	17
8 aromatycznych ziół w kuchni.....	18

WYDAWCA:

Lubelski Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Końskowoli Oddział w Grabanowie

DYDEKTOR LWODR

mgr inż. Andrzej Ryl

ZASTĘPCA DYREKTORA

ds. Oddziału w Grabanowie inż. Arkadiusz Szymoniuk

ADRES REDAKCJI:

LWODR Oddział Grabanów 21-500 Biała Podlaska
tel.: (0 83) 343 37 92 fax: (0 83) 343 81 98
e-mail: gazeta@cyber.pl

Redaktor Naczelny: Marek Lewandowski

DRUK: Gosp. Pomoc.LWODR Poligrafia w Grabanowie

NAKLAD: 1100 egz.

Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego:

Biała Podlaska ul. Żeromskiego 3 tel/fax 343 32 34
Łuków ul. Świdzka 12. tel/fax (0 25) 798 39 58
Parczew ul. Piwonia 50 tel/fax 354 24 74
Radzyń Podlaski ul. Dąbrowskiego 9 tel/fax 352 84 06
Wisznice ul. Warszawska 13 tel/fax 378 22 49

Prezentuję Państwu ostatnią już część zasad zwykłej dobrej praktyki rolniczej.

Stanisław
Kostrzewa

Przypominam, że przestrzeganie ZDPR przez rolników jest warunkiem otrzymania wsparcia finansowego w przypadku realizacji niektórych instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej, a ponadto przyczyni się do poprawy jakości obszarów wiejskich i zachowania niezwykle cennych walorów polskiego krajobrazu.

Wprowadzenie ZDPR pozwoli na: jasne określenie minimalnych wymagań, powyżej których przysługuje wsparcie finansowe za działania wykraczające ponad ZDPR, upowszechnienie obowiązujących przepisów prawa w naszym kraju w zakresie ochrony środowiska wśród społeczności wiejskiej, wprowadzenie skutecznego mechanizmu kontroli stosowania prawa.

III. Rolnicze wykorzystanie komunalnych osadów ściekowych

Osad wytwarzany w komorach fermentacyjnych oraz w innych instalacjach służących do oczyszczania ścieków komunalnych, stanowi komunalne osady ściekowe. Te osady mogą być wykorzystywane pod wszystkie uprawy rolnicze, z wyjątkiem łąk i pastwisk oraz roślin warzywnych i jagodowych przeznaczonych do bezpośredniego spożycia. Wielkość stosowanych dawek osadu ściekowego uzależniona jest od takich czynników jak: rodzaj gleby, zapotrzebowanie roślin na azot i fosfor oraz jakość osadu.

Osady ściekowe mogą zawierać w swoim składzie szereg zanieczyszczeń, dlatego też ich stosowanie musi się odbywać pod pełną kontrolą.

Do rolniczego wykorzystania nadają się takie komunalne osady ściekowe, w których zawartość metali ciężkich oraz bakterii z rodzaju salmonella nie przekracza ilości ustalonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska, a osadzy gleby, na której mają być stosowane

nie powinien być mniejszy od 5,6 pH. Stosowanie osadów nie może pogarszać jakości gleb oraz wód, ani powodować zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Rolnik stosujący osady ściekowe jest zobowiązany do przechowywania wyników analiz dotyczących tych osadów oraz gleby a także posiadać informacje o dawkowaniu osadów na poszczególnych działkach rolnych.

Producent osadów powinien dostarczyć rolnikowi odpowiednią dokumentację, a rolnik powinien mieć opracowany plan nawożenia, uwzględniający ilości składników mineralnych wniesionych wraz z osadem do gleby.

Stosowanie osadów ściekowych jest zabronione w następujących przypadkach:

- * na gruntach wykorzystywanych jako łąki i pastwiska;
- * na glebach o dużej przepuszczalności i poziomie wód gruntowych poniżej 1,5 m od powierzchni;
- * na gruntach rolnych o spadku przekraczającym 10%;
- * na gruntach wykorzystywanych na uprawy pod przykryciem, na obszarach upraw ogrodniczych warzywnych oprócz drzew owocowych;
- * na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody;
- * w pasie gruntu o szerokości 50 m bezpośrednio przylegającego do brzegów wód powierzchniowych;
- * na terenach zalewowych, czasowo podtapianych i bagiennych;
- * terenach zamrzniętych i pokrytych śniegiem;
- * terenach położonych w odległości mniejszej niż 100 m od ujęcia wody, domu mieszkalnego lub zakładu produkcji żywności.

IV. Stosowanie środków ochrony roślin

Środki ochrony roślin stanowią znaczne zagrożenie dla środowiska

naturalnego, dlatego też decyzja o zastosowaniu jakiegokolwiek środka chemicznego musi zostać podjęta bardzo rozważnie.

Po pierwsze należy rozpoznać szkodnika, którego chcemy ograniczyć, a po drugie musimy się upewnić czy został przekroczony próg szkodliwości (duże nasilenie szkodnika). Rolnik może stosować w swoim gospodarstwie tylko i wyłącznie środki ochrony roślin, które są dopuszczone do obrotu przepisami o ochronie roślin uprawnych lub o rolnictwie ekologicznym. Środki ochrony należy stosować wyłącznie do celów i w ilościach określonych na etykiecie, przy czym wskazane jest stosowanie najniższej zalecanej dawki i powinny być stosowane tylko na roślinę uprawną i na powierzchnię która tego wymaga. Zabiegi chemicznej ochrony roślin wykonywane są sprzętem ręcznym lub atestowanymi opryskiwaczami przez osoby posiadające aktualne zaświadczenie o przeszkoleniu w tym zakresie.

Właściciel gruntów na, których były wykonywane zabiegi chemiczne obowiązany jest do prowadzenia ich ewidencji.

Powinna ona obejmować:

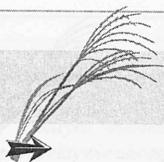
- * Rodzaj rośliny i powierzchnię na której wykonywano zabieg;
- * Termin wykonania zabiegu;
- * Nazwę zastosowanych środków i ich dawki.

Środki ochrony roślin na terenie otwartym można stosować:

- * Podczas bezwietrznej pogody;
- * W miejscach oddalonych co najmniej 5m od dróg publicznych i co najmniej 20m od budynków mieszkalnych i zabudowań inwentarskich, pasiek, upraw zielarskich, ogródków działkowych rezerwatów przyrody, wód powierzchniowych, źródeł ujęć wody itp.

Ciąg dalszy na s. 4

V. Gospodarowanie na użytkach zielonych

Właściwe gospodarowanie na użytkach zielonych w ramach ZDPR, sprowadza się do przestrzegania jednego podstawowego zakazu tzn. wypalania roślinności na łąkach, pastwiskach, nieużytkach, rowach, pasach przydrożnych, szlakach kolejowych lub w strefie oczeretów i trzcin.

W ramach ZDPR zakaz wypalania rozszerzono na miedze, ścierniska i słome pozostająca po sprzęcie zbóż.

W przypadku pastwisk największym zagrożeniem jest nadmierna obsada zwierząt, która może powodować trwałe uszkodzenia darni oraz nadmiernie zanieczyścić teren odchodami.

Gospodarowanie na trwałych użytkach zielonych nie powinno powodować zanieczyszczenia wód związkami azotu.

Nie należy wypaszać zwierząt gdy:

- * Gleba jest nadmiernie uwilgotniona (co najmniej 2 tygodnie po ustąpieniu zalewów);
- * W drugiej połowie października;
- * Na terenach źródłiskowych;
- * W bezpośrednim sąsiedztwie wód powierzchniowych.

Inspektorzy Agencji będą między innymi sprawdzać czy nie zachodzi podejrzenie wypalania roślinności, nadmiernego wypasu i groźby zanieczyszczenia wód w

sąsiedztwie cieków wodnych. W przypadku podpalenia traw przez osoby spoza gospodarstwa wskazane jest aby właściciel gruntów zgłosił ten fakt na policję.

VI. Ochrona siedlisk przyrodniczych

Dotyczy gospodarstw, które są położone na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych takich jak: parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerwaty przyrody. Jeżeli gospodarstwo rolne położone jest w takim obszarze to może się to wiązać z pewnymi ograniczeniami w swobodnym użytkowaniu gruntów. Należy pamiętać o ogólnych ograniczeniach służących ochronie gruntów a w szczególności ochrony torfowisk i oczek wodnych traktowanych jako naturalne zbiorniki wody w rolnictwie. Rolnicy zobowiązani będą do stosowania zasad gospodarowania wynikających z planów ochrony w parkach narodowych oraz na terenach rezerwatów i parków krajobrazowych. W trakcie kontroli będzie sprawdzany sposób gospodarowania na obszarach objętych prawną ochroną i jego zgodność z wymaganiami zapisanymi w planach ochrony tych obszarów.

VII. Utrzymanie czystości i porządku

Gospodarstwo rolne poza spełnianiem funkcji produkcyjnych powinno również harmonizować z otaczającą przyrodą i krajobrazem. Zagospodarowanie przestrzenne zagrody powinno być w miarę możliwości podporządkowane

wymaganiom ochrony środowiska oraz programowi sanitacji wsi opracowanemu przez samorząd gminy.

Śmieci porzucone na terenie gospodarstwa powinny być zebrane i usunięte. W gospodarstwie powinny być urządzenia - zbiorniki, utrzymywane w dobrym stanie technicznym i sanitarnym do gromadzenia powstających odpadów i opakowań po środkach produkcji. Część odpadów może być utylizowana na miejscu poprzez spalanie.

Odpady komunalne, gromadzone na terenie siedliska powinny być odbierane przez jednostkę posiadającą zezwolenie na wykonywanie takich usług. Rolnicy są zobowiązani do udokumentowania korzystania z usług w zakresie usuwania odpadów.

Działania kontrolne będą polegały na sprawdzeniu czy:

- * Na terenie gospodarstwa panuje ład i porządek;
- * Gospodarstwo jest wyposażone w urządzenia do składowania odpadów.

VIII. Ochrona gleb

Szkodliwość erozji polega na niszczeniu wierzchniej, a często i głębszych warstw gleby i przemieszczeniu cząstek glebowych wraz ze składnikami mineralnymi zawartymi w glebie do wód powierzchniowych lub z prądem powietrza w inne miejsce.

➔ Na gruntach podatnych na erozję należy stosować specjalne zabiegi przeciw erozyjne polegające na:

- * Trwałym zamarnieniu lub zalesieniu czy zakrzaczeniu gruntów położonych na stokach o nachyleniu powyżej 20%;
- * Stosowaniu płodozmianu przeciw erozyjnego na gruntach o nachyleniu 10 - 20 % a tam gdzie pozwala na to szerokość działki uprawę poprzeczno stokową;
- * Zakładanie pasów śródpolnych z drzewień na obszarach podatnych na erozję wietrzna, które pełnią funkcję barier ograniczających spływ gleby. Pasy te ograniczają prędkość wiatru i redukują straty wilgoci w glebie;
- * Utrzymanie stałego poziomu uwilgotnienia gleby poprzez dobre utrzymanie (sprawne technicznie) urządzenia melioracyjne.

Obowiązkiem rolnika będzie utrzymanie w stanie sprawności rowów melioracyjnych znajdujących się na jego gruntach. Jeśli rolnik należy do spółki wodnej to ona ma obowiązek utrzymania rowów melioracyjnych w stanie sprawności. Na stokach o nachyleniu 20% i większym należy utrzymywać użytki zielone.

IX. Ochrona zasobów wodnych

Rolnik ma obowiązek prawidłowego gromadzenia i odprowadzania ścieków bytowych wytworzonych na terenie gospodarstwa.

Zabrania się bezpośredniego odprowadzania ścieków do wód powierzchniowych oraz do ziemi.

Gospodarstwa nie podłączone do kanalizacji muszą być wyposażone we właściwe urządzenia do gromadzenia ścieków (szamba z nieprzepuszczalnym dnem i ścianami oraz przykryciem z zamkniętym otworem do usuwania nieczystości) lub wybudować przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Działania kontrolne Agencji będą polegały na sprawdzeniu, czy ścieki bytowe pochodzące z gospodarstwa są w odpowiedni sposób gromadzone lub odprowadzane do kanalizacji. ■

Opracowano na podstawie materiałów szkoleniowych

Benedykt Lipiński

Znaczenie wapnowania w uprawie roślin

Większość gleb to gleby lekkie, piaszczyste o skłonności do wypłukiwania składników pokarmowych w szczególności wapna.

Uzupełnienie ubytków wapnia, poprzez usuwanie nadmiernego zakwaszenia gleby przez wapnowanie jest jednym z warunków właściwego wykorzystania przez rośliny składników pokarmowych zawartych w glebie.

Zakwaszenie gleb w naszych warunkach klimatycznych jest procesem naturalnym. Razem z przesiąkającą wodą przemieszczają się znaczne ilości wapnia i magnezu w głębsze warstwy. Dlatego niezbędne jest wapnowanie gleby przez co uzyskuje się jej odkwaszenie, stwarzając pożądaný odczyn w środowisku glebowym, uzupełnienie niedoboru wapnia jako składnika pokarmowego roślin, poprawienie struktury gleby.

Gleby kwaśne, zwłaszcza ciężkie szybko zeskorupiają się, stają się słabo przepuszczalne i nie zabezpieczają równomiernego zaopatrzenia roślin w wodę i składniki pokarmowe. Gleby takie są nadmiernie wilgotne lub zbyt suche. Silne zakwaszenie gleb powoduje zmniejszenie się w nich przyswajalnego magnezu. Brak tego składnika jest przyczyną słabego plonowania roślin, w przypadku z b ó ż objawia się to i c h żółknięciem, nawet wypadaniem dużych powierzchni roślin w uprawach.

Niedobór wapnia w glebie sprzyja uruchomieniu się dużej ilości glinu i manganu, które w nadmiarze są szkodliwe dla roślin. Jednocześnie unieruchamiany jest fosfor. Brak wapnia powoduje unieruchomienie molibdenu niezbędnego w większych ilościach dla roślin motylkowych gdyż składnik ten bierze udział w wiązaniu azotu atmosferycznego przez bakterie brodawkowe. ■

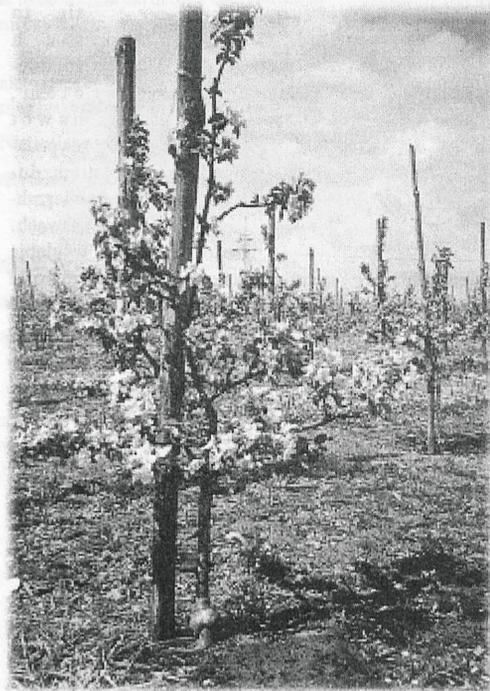
Optymalne pH dla roślin rolniczych i wrażliwość roślin na odczyn gleby

Wrażliwość roślin na Odczyn gleby	Gatunki roślin	Optymalne pH gleby
Mało wrażliwe	Łubin, seradela, len, żyto, trawy	5,1-5,5
Średnio wrażliwe	Owies, ziemniaki, mieszanki zbożowe, mieszanki pastewne	5,6-6,0
Wrażliwe	Pszenica, rzepak, bobik, łubin biały, łubin wąskolistny, pszenżyto	6,1-6,5
Bardzo wrażliwe	Burak, kukurydza, lucerna, koniczyna, soja, jęczmień	6,6-7,0

Przypominamy i radzimy w czerwcu

W czerwcu w sadach i na plantacjach krzewów owocowych pojawia się najwięcej groźnych z gospodarczego punktu widzenia larw szkodników.

Na początku czerwca na czereśniach oraz wiśniach pojawia się nasiennica trześniówka, której larwy powodują robaczywienie owoców. Szkodnika zwalcza się 7-8 dni po wylocie much, który zbiega się z kwitnieniem akacji. Do sygnalizacji należy wykorzystywać żółte pułapki

lepowe. Opryskujemy tylko drzewa późno dojrzewających odmian czereśni i wiśni. W ochronie stosujemy takie preparaty jak: Owadofos, Basudin, Decis, Fastac i inne pyretroidy. Kolejne opryskiwania (1-2) przeprowadzamy w zależności od przebiegu lotu. Także w czerwcu owoce jabłoni, śliwy są porażane przez owocówki

- drobne motyle, składające jaja na zawiązkach owoców. W pierwszej połowie maja zawieszamy w sadzie pułapki feromonowe i obserwujemy początek i przebieg lotu motyli. Termin zwalczania należy uzależnić od rodzaju stosowanego preparatu. Insegar stosujemy na początku masowego lotu motyli, krótko przed rozpoczęciem składania jaj. Preparaty acylomocznikowe (Dymilin, Nomolt, Ekos) stosujemy kilka dni później w trakcie masowego składania jaj. Po-

zostałe preparaty (Sumithion, Owadofos, Basudin, Trebon, Zolone, Mospilan, Carpovirusine) stosujemy w fazie rozwoju jaja „czarna główka”. W razie wznowienia masowego lotu należy zwalczanie powtórzyć. Zwalczanie może być konieczne, gdy w roku poprzednim podczas zbiorów obserwowano więcej niż 0,5% „robaczywych” owoców. Lustrację w przypadku owocówki jabłkówekki przeprowadzamy od po-

łowy czerwca i dalej co 1-2 tygodnie do końca sierpnia. Należy przejrzeć na 25 drzewach po 20 zawiązków (razem 500 zawiązków). Jeżeli przekroczony zostanie próg ekonomicznego zagrożenia (2 jaja świeże wgryzy w próbie 100 zawiązków) wykonujemy zabieg. II pokolenie należy zwalczać w lipcu.

Zwójki liściowe (pokolenie letnie) zwalczamy w okresie wylęgania się larw zazwyczaj w lipcu. Opryskujemy w przypadku gdy zostanie przekroczony próg ekonomicznego zagrożenia. Do zwalczania tej grupy szkodników zaleca się przede wszystkim Insegar 25 WP oraz preparaty acylomocznikowe. Preparat Insegar należy stosować na najstarsze - piąte stadium rozwojowe gąsienic zwójek. Lustrację wykonujemy od połowy czerwca do połowy sierpnia co 2 tygodnie. Przeglądamy z 20 drzew po 20 pędów (razem 400) lub z 20 drzew po 20 kolejnych owoców. Progiem ekonomicznego zagrożenia jest 3-5 pędów zasiedlonych przez gąsienicę w próbie 100 pędów lub 1-2 owoce ze świeżymi uszkodzeniami w próbie 100 owoców.

W końcu czerwca i później przeprowadzamy lustrację na obecność mszycy jabłoniowej (drugi termin). Drugi termin lustracji na obecność porzeczki jabłoniowej przypada od połowy czerwca do końca lipca. Od połowy do końca czerwca przypada pierwszy termin lustracji na obecność toczyka gruszwiazka i pasynka jabłoniowego.

W czerwcu pojawiają się larwy przedziorków i mszyc, przszczarka porzeczki liściowego i przszczarka porzeczki pędowego. Wszystkie wymienione szkodniki ograniczają plony i powodują złą jakość owoców.

Z chorób grzybowych w tym czasie groźny jest parch jabłoni. W ochronie przeciwko tej chorobie stosujemy fungicydy z grupy IBE (Punch, Score, Baycor 25 WP, Palisade, Rubigan) oraz mieszanki IBE (Atemi C, Baycor C, Clarinet, Folicur E oraz Systane MZ) preparatami kontaktowymi. Z innych preparatów można zastosować Vectre 100 SC, Discus 500 WG, Zato 50 WG.

Zaraza ziemniaka

➔ Captan 50 WP (Kaptan zaw., Merpan), Folpan 80 WG, Delan 750 SC/700 WG, Syllit 65 WP, Dithane, M-45/75 WG/ 455 SC, Thiram Granuflor 80 WG, Polyram 70 WG. Liczba opryskiwań jednoskładnikowymi fungycydami systemicznymi nie powinna przekraczać 1-2 razy w sezonie, a łącznie z mieszkankami IBE 3 razy w sezonie.

W sadach pestkowych zwalczamy gorzką zgniliznę a na plantacjach truskawek i malin szarą pleśń i plamistość liści. Na plantacjach agrestu i porzeczki wykonujemy zabiegi na amerykańskiego mączniaka, rdzę wejmutkowo-porzeczkową, białą plamistość liści i opadzinę.

Podczas naturalnego czerwcowego opadania owoców wykonujemy przeredzanie ręczne zawiązków. Przeredzanie w tym okresie powoduje przyrost wielkości owoców, a nie pobudza zakładania pąków kwiatowych w ilości zapewniającej coroczne drzew owocujących typowo przemienne. Do ręcznego przeredzania zawiązków przystępujemy w okresie kiedy pierwsze zawiązki opadają pod wpływem otrząsania gałęzi. W pierwszej kolejności przeredza się zawiązki na odmianach letnich, gdyż mają one najkrótszy okres czasu do wyrosnięcia. Te odmiany jabłek przeredza się również najintensywniej po to, aby spowodować największy przyrost wielkości owoców. W następnej kolejności przeredzamy zawiązki na drzewach odmian drobnoowocowych i najbardziej poszukiwanych na rynku. Pozostałe odmiany przeredzamy w okresie późniejszym, aż do końca lipca. Im wcześniej zabieg zostanie wykonany tym spowoduje większy przyrost wielkości jabłek.

W pierwszej dekadzie czerwca przypada termin zwalczania chwastów przy pomocy preparatów opartych na glifosacie w mieszance z siarczanem amonu. ■

Opracowała:

Elżbieta Kacprzak-Piwońska

Jest główną chorobą grzybową występującą na plantacjach ziemniaka. Szkodliwość jej polega na tym, że grzyb niszczy część nadziemną rośliny, przerywając wegetację i gromadzenie plonu. W skrajnych przypadkach spadki plonu mogą być olbrzymie i wynoszą często nawet ponad 10 t/ha.

Do ochrony przed zarazą ziemniaka, przydatnych jest wiele znajdujących się na rynku fungycydów, jednak oczekiwany efekt zabiegu przeciwko tej chorobie może być skuteczny jeżeli uwzględnione zostaną; skład chemiczny, sposób działania preparatu, faza rozwojowa rośliny i warunki klimatyczne.

Poza tym efekt skuteczności można uzyskać, gdy pierwszy zabieg zostanie wykonany starannie i we właściwym terminie tj. tuż przed infekcją.

Preparaty o działaniu systemicznym (układowym), wnikają do rośliny i przez pewien okres krążąc wraz z sokami, zabezpieczają je przed porażeniem. Są to Tattoo, Galben, Sandofan, Ridomil, Previcur. Ich ochronne działanie obejmuje także nowo przyrastające części roślin. Ważną cechą fungycydów należących do tej grupy jest zdolność wyniszczania w roślinie grzyba będącego sprawcą choroby, jeżeli doszło do infekcji i jego rozwój już

się rozpoczął. Jednak takie interwencyjne działanie fungicydu układowego ma wyraźnie ograniczony zasięg. W przypadku gdy czas pomiędzy infekcją a wykonaniem zabiegu jest zbyt długi i wynosi 2-3 dni, to jego działanie nie będzie wystarczające. Dlatego również te preparaty powinny być zastosowane zanim dojdzie do infekcji. Innym warunkiem, który musi być spełniony by skuteczność preparatów systemicznych w zwalczaniu zarazy została zachowana jest zdecydowane ograniczenie częstotliwości ich stosowania. W niektórych regionach występują formy zarazy odpornej na te fungycydy i bardzo realne jest niebezpieczeństwo powstania odpornych form grzyba, dlatego dopuszczalne jest maksymalnie dwukrotne ich stosowanie w jednym sezonie wegetacyjnym.

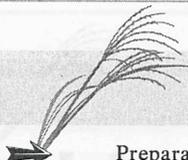
Konieczne jest przemienne stosowanie tj. użycie do kolejnego oprysku preparatu zawierającego inną substancję aktywną niż ta, która była zastosowana i użyta w poprzednim preparacie.

Herbicydy tego typu mają szczególne zastosowanie w ochronie roślin młodych, kiedy nowe młode części roślin przyrastają szczególnie szybko.

➔ Ciąg dalszy na s. 8

Produkcja roślinna

Preparaty o działaniu wgłębnym wnikają do rośliny na kilka warstw komórek w głąb. Należą do nich między innymi Acrobat, Curzate. Mają one jednak bardziej ograniczone działanie ochronne w stosunku do nowo rozwijających się przyrostów. Zdolność niszczenia grzyba, który wniknął już do komórek rośliny w przypadku tych środków jest podobna jak preparatów systemicznych. Podobnie jak środki z poprzedniej grupy powinny być stosowane przemiennie. Bardzo skutecznie chronią rośliny na plantacjach o zwartym lanie oraz w

warunkach często powtarzających się intensywnych opadów.

Preparaty kontaktowe skutecznie chronią rośliny przed infekcją przez okres około 7 dni. Są to od dawna znane preparaty typu Miedzian, Dithane, Bravo, Altima, Captan, Pencozeb i inne. Działanie ich jest skuteczne tylko wtedy, gdy pokrycie roślin jest dokładne. Środki te nie mają zdolności wyniszczania grzyba po jego wniknięciu do rośliny, ani też nie mają zdolności przemieszczania się. Stosowanie ich w warunkach intensywnego wzrostu

roślin musi być częstsze, a pokrycie roślin powinno być wyjątkowo dokładne. Poleca się je do ochrony plantacji w pełni wegetacji, kiedy rozwój części nadziemnej roślin jest już ukończony. Preparaty z tej grupy należą do preparatów, które wykazują dużą skuteczność w ochronie bulw przed porażeniem. Zaleca się je do ostatniego zabiegu.

Przy ustalaniu kolejności preparatów przeciwko zarazie należy pamiętać, że preparaty zawierające chlorotalonil i mancozeb zwalczają skutecznie alternariozę. Choroba ta atakuje

Orientacyjne terminy ochrony plantacji ziemniaków przed zarazą przy intensywnej produkcji

Zabieg ochronny	Termin wykonania	Preparat o działaniu
I zabieg-profilaktyczny	odmiany bardzo wczesne po ok. 40 dniach od sadzenia pozostałe po ok. 50 dniach od sadzenia	systemicznym najlepiej zawierającym chlorotalonil lub mancozeb / Galben, Ridomil, Tattoo, Ripost /
II zabieg	po ok. 10-14 dniach od I zabiegu	systemicznym lub wgłębnym, ale inny niż użyty do I zabiegu
III zabieg	po 10 dniach od II zabiegu	kontaktowym lub wgłębnym
Kolejne zabiegi	systemiczne co 5-7 dni po zastosowaniu preparatu kontaktowego co 7-10 dni po zastosowaniu preparatu wgłębnego	kontaktowym lub wgłębnym; przemiennie
Ostatni zabieg	ok. 1 miesiąca przed zbiorem	kontaktowym chroniącym także bulwy przed porażeniem

wcześniej, zwykle przed kwitnieniem. Warunki sprzyjające tej chorobie to sucha i ciepła pogoda oraz uprawa ziemniaków na lekkich glebach.

Opracował :
Benedykt Lipiński

Przedstawiam gospodarstwo

Państwo Joanna i Andrzej Chodźko prowadzą gospodarstwo rolne w Drelówie powiat białski. Jak na warunki gminy Drelów jest to dość duże gospodarstwo. Całkowita powierzchnia gospodarstwa wynosi 41,39 ha, w tym użytki rolne stanowią 38,28 ha.

W skład gospodarstwa w niewielkiej ilości wchodzi grunty dzierżawione o powierzchni 2,97 ha. Pan Andrzej jest rolnikiem z zamiłowania od zawsze, a z wykształcenia od 1982 roku - inżynierem rolnikiem. Od wczesnych lat prowadził gospodarstwo wraz z rodzicami, których prawnym następcą został w roku 1991. Gospodarstwo przechodziło różne koleje losu. Podejmowało i zmieniało różne kierunki produkcji w zależności od koniunktury.

Do końca lat 80-tych Pan Andrzej wraz z rodzicami specjalizował się w produkcji owczarskiej. W gospodarstwie utrzymywano 100 szt. matek owiec hodowlanych.

Warunki do produkcji były sprzyjające, wśród rolników krążyło nawet takie

powiedzenie, „ kto ma owce ten ma co chce” w tym okresie rolnik produkował w swoim gospodarstwie hodowlany materiał zarodowy i owce rzeźne. Pod koniec lat osiemdziesiątych i na początku lat dziewięćdziesiątych rynek owiec uległ załamaniu i rolnik zmienił kierunek produkcji. Wybudował kurnik i rozpoczął produkcję drobiarską. Początkowo produkował jaja wyłęgowe, a w późniejszych latach gdy, przestały być opłacalne podjął produkcję jaj konsumpcyjnych. Jaja sprzedaje osobiście i przy udziale rodziny głównie w oparciu o handel detaliczny na targowiskach. Od lat ma stałych klientów. Produkcja jaj staje się coraz mniej opłacalna, więc państwo Chodźko postanowili kolejny raz zreorganizować swoje gospodarstwo i zróżnicować swoją produkcję. W miejsce

upraw tradycyjnych /zbóż/ wprowadzono uprawę: pomidorów, porzeczek czarnych i czerwonych. Pan Andrzej na zakup ciągników i maszyn związanych z technologią uprawy tych kierunków złożył do ARiMR 2 wnioski o pomoc z programu Sapard i taką uzyskał. Docełowo zamierza uprawiać porzeczki kolorowe na powierzchni około 28,0 ha i 2 ha pomidorów. Do chwili obecnej rolnik nie narzekał na nieopłacalność tej upraw.

Aby sprostać wymaganiom rynku wg porządku, iż „w ilości siła” Pan Chodźko wspólnie z innymi rolnikami z gminy Drelów i Międzyrzec Podlaski utworzyli grupę sadowniczo-warzywniczą Podlasie, która została zarejestrowana w KRS w 2003 roku. Zrzeszeni w tej grupie producenci mają nadzieję na łatwiejszy zbyty wytworzonych w swoich gospodarstwach

Króliki mają dobrze rozwinięty przewód pokarmowy, co ułatwia im wykorzystywanie pasz o wysokiej zawartości włókna zapewniającego prawidłowe funkcjonowanie układu pokarmowego i zdrowie zwierząt.

Żywienie królików

Przy żywieniu opartymi na paszach gospodarskich najczęściej stosuje się:

⇒ pasze treściwe - głównie ziarno zbóż (z wyjątkiem żyta), kukurydzę, otręby, w ograniczonej ilości również ziarna roślin motylkowych,

⇒ pasze objętościowe soczyste - zielonki i okopowe,

⇒ pasze objętościowe suche - siano i susze.

Zielonki dostarczają zwierzętom białka, witamin i składników mineralnych, a jednocześnie mają duże walory smakowe i dietetyczne. Wartość siana zależy od gatunku roślin, terminu zbioru oraz warunków przechowywania i składowania. Najbardziej wartościowe jest siano uzyskane z roślin motylkowych.

Króliki utrzymywane w systemie przydomowym mogą wykorzystywać trudne do wykorzystania w inny sposób rezerwy paszowe, takie jak: zielonki i okopowe z ogrodu przydomowego, odpadki owoców i warzyw, a także czerstwy chleb. Dawkę tą uzupełnia się ziarnem zbóż, a zimą sianem. W okresie zimowym można też skarmiać parowane ziemniaki, które mają wysoką wartość pokarmową.

Króliki nie tolerują wysokiej zawartości energii w paszy, nie wymagają

aby umożliwić im ścieranie się stale rosnących zębów. Najlepsze są gałęzie i liście takich drzew jak: akacja, brzoza, topola, wierzba i lipa. Nie należy natomiast podawać gałązek drzew owocowych pestkowych.

Nieależnie od rodzaju skarmianych pasz króliki muszą mieć dostęp do świeżej wody. Zapotrzebowanie dobowe na wodę dla królików ras średnich wynosi od 0,25 do 2 l.

W chowie królików na skalę przemysłową najlepsze efekty przynosi żywienie gotowymi mieszankami pełnoporcjowymi, zawierającymi w swo-

Przykładowe dzienne dawki pokarmowe dla królików młodych (w g na 1 szt):

Pasze	Okres letni				Okres zimowy				
	Wiek dni	30-60	60-90	90-120	120-150	30-60	60-90	90-120	120-150
Pasze treściwe		30	40	50	60	40	50	60	70
Ziemniaki		30	50	70	70	40	60	80	80
Zielonka lub okopowe		300	500	650	700	150	250	250	250
Siano		20	30	30	30	50	120	150	150

Przykładowe dzienne dawki pokarmowe dla królików dorosłych w g na 1 szt:

Okres	Okres letni		Okres zimowy	
	rozrodu	spoczynku	Rozrodu	spoczynku
Pasze treściwe	70	40	120	50
Ziemniaki	60	20	100	70
Pasze soczyste	1200	800	500	200
Siano	80	50	200	150

też dużej ilości białka, które w nadmiernej ilości może spowodować zaburzenia trawienia.

Wskazane jest również podawanie królikom do klatek kawałków gałązek,

im składzie wszystkie niezbędne składniki pokarmowe. Średnie zużycie takiej paszy na 1 kg przyrostu masy ciała wynosi 2,9 kg, a łączne zużycie paszy w okresie tuczu kształtuje się w granicach 8 kg. ■

Czesława Mirczewska

➔ produktów oraz uzyskanie dopłat do cen sprzedawanych produktów. Państwo Chodźkowie cały czas starają się współpracować ze specjalistami doradztwa rolniczego. Doceniają wiedzę rolniczą, często są uczestnikami szkoleń organizowanych przez pracowników ODR. Rolnicy mają wiele obaw związanych z prowadzeniem gospodarstwa w warunkach unijnych, lecz wierzą, że sobie poradzą - dzięki pracowitości i własnej inwencji, jak mówią „oby tylko dopisało zdrowie”. Następca - syn Paweł idzie w ślady rodziców i przygotowuje się do kontynuacji prowadzenia rodzinnego gospodarstwa ucząc się w Liceum Agrobiznesu w Leśnej Podlaskiej, a w wolnych chwilach pomagając rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. ■

Teresa Razukiewicz
PZDR Biała Podlaska.

Zadania profilaktyki i dezynfekcji w chlewni

Intensyfikacja produkcji trzody chlewnej, powstawanie dużych ferm zwierząt i grupowanie produkcji w niektórych regionach kraju sprawia, że zwiększa się ryzyko związane z szerzeniem się chorób zakaźnych. Z tego względu w chowie trzody chlewnej szczególnego znaczenia nabiera przestrzeganie zasad profilaktyki. Jej celem jest zapobieganie zachorowaniom zwierząt i utrzymanie ich pełnej wydajności w całym cyklu produkcyjnym.

Profilaktykę można podzielić na dwie grupy: ogólną i swoistą (immunoprofilaktyka).

Profilaktyka *ogólna* obejmuje:

- ☞ zabezpieczenie przeciwepizootyczne fermy poprzez jej ogrodzenie, ograniczenie wprowadzania nowych zwierząt do stada, kwarantannę świń zakupionych,
- ☞ konserwację i utrzymanie sprawności urządzeń występujących na fermie,
- ☞ utrzymanie parametrów mikroklimatu w chlewni, zwłaszcza odpowiedniej temperatury, wilgotności i ruchu powietrza oraz stężenia gazów,
- ☞ żywienie paszami nieszkodliwymi i pełnowartościowymi,
- ☞ utrzymanie odpowiedniego stanu sanitarno higienicznego chlewni poprzez czyszczenie i dezynfekcję pomieszczeń, sprawne usuwanie odchodów i właściwe ich zagospodarowanie,
- ☞ stałą ocenę zdrowia i wyników produkcyjnych - obserwacje zwierząt, izolację i leczenie sztuk chorych, analizę wskaźników produkcyjnych.

Profilaktyka *swoista* polega na wykorzystaniu mechanizmów obronnych, w które wyposażony jest każdy organizm. Jej celem jest masowe uodparnianie zwierząt prowadzące do zmniejszenia w danym środowisku osobników wrażliwych na zakażenie poprzez stosowanie szczepień ochronnych. Rola szczepionek polega na:

- ☞ zapobieganiu pierwotnemu zakażeniu

i powstrzymaniu namnażania się zarazka,

- ☞ eliminacji zarazka z organizmu i przyspieszeniu procesów zdrowienia,
- ☞ ograniczaniu nasilenia objawów chorobowych,
- ☞ zapobieganiu wydalaniu zarazka do środowiska,
- ☞ uodparnianiu świń na cały okres tuczuby lub na minimum pół roku.

Program szczepień profilaktycznych dla całej chlewni powinien być opracowany przez lekarza weterynarii opiekującego się stadem i znającego występujące tam problemy zdrowotne.

Jednym z najbardziej istotnych elementów profilaktyki jest czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń. Jest to zabieg, który ma na celu zniszczenie mikroorganizmów chorobotwórczych występujących w pomieszczeniu zwierząt.

Skuteczna dezynfekcja polega na przygotowaniu obiektu do dezynfekcji i wykonywanej następnie dezynfekcji właściwej.

Bardzo ważny jest etap przygotowania pomieszczenia, gdyż od niego zależy powodzenie całego zabiegu. Należy pamiętać, że warstwa kału i tłuszczu występująca na powierzchniach gromadzi drobnoustroje

i przetrwalniki zarazków chorobotwórczych. Przygotowanie pomieszczenia polega na dokładnym usunięciu obornika z całej chlewni, oczyszczeniu sufitu, ścian, posadzki, przegród, urządzeń wentylacyjnych, koryt i poideł oraz innego sprzętu używanego w chlewni, a następnie dokładnemu umyciu gorącym roztworem mydła lub sody. Następnie całą chlewnię należy dokładnie wysuszyć, aby resztki wody nie osłabiły działania środka dezynfekującego. Ważne jest aby użyty roztwór dezynfekcyjny miał odpowiednią stężenie i temperaturę. Po dezynfekcji powierzchnie i urządzenia powinny wyschnąć, gdyż tylko wtedy możemy mieć pewność że środek odkażający zadziałał. Podobnie postępuje się w przypadku innych pomieszczeń i sprzętu w chlewni. Środki transportu, rampy załadownicze i drogi wewnętrzne powinny być czyszczone i dezynfekowane po każdym użyciu. Środki używane do dezynfekcji powinny wykazywać działanie bakteriobójcze, wirusobójcze i grzybobójcze, mieć niską toksyczność dla ludzi i zwierząt i nie wpływać w sposób niszczący na dezynfekowane powierzchnie.

Celowość stosowania profilaktyki i dezynfekcji w chlewni nie ulega wątpliwości, gdyż właśnie choroby powodują załamanie się opłacalności produkcji, a leczenie często bywa bardzo kosztowne.

Czesława Mirczewska

Informacje rynkowe

Notowania cen na targowiskach sporządzone przez Oddział LWODR w Grabanowie (ceny w zł za jednostkę)

Lp	Wyszczególnienie	J.M	Wisznice 31.05.2004 poniedziałek	Parczew 01.06.2004 wtorek	Piszczac 02.06.2004 środa	Radzyń Podlaski 02.06.2004 środa	Biała Podlaska 03.06.2004 czwartek	Łuków 03.06.2004 czwartek	Międzyrzec Podlaski 03.06.2004 czwartek
1.	Pszonica	dt	-	-	56-60	65 - 70	68-70	65	65
2.	Pszonizyto	dt	-	-	50 - 55	53-55	50	-	50
3.	Żyto	dt	-	-	45-48	45	48-50	39	48
4.	Owies	dt	-	-	40 - 48	38-40	40	-	38-40
5.	Jęczmień	dt	-	-	54-55	57 - 60	60	55	55
6.	Mieszanka zbożowa	dt	-	-	40-45	46-49	48-55	-	45-47
7.	Kukurydza	dt	-	-	-	-	70	-	-
8.	Ziemiaki	dt	-	-	20	-	30	20	22-24
9.	Prosięta 10 -15 kg	para	170-190	-	180-200	190-200	230	180	220
10.	Prosięta pow. 15kg	para	200-230	-	200-240	210-240	-	220	270
11.	Jaja	szt.	0.30-0.38	0.30-0.40	0.32 - 0.40	0.25-0.37	0.26-0.38	0.30 - 0.40	0.28 - 0.40
12.	Jabłka	kg	0.50 - 1.20	0.80 - 1.40	0.80 - 1.50	1.00-2.00	1.20 - 2.50	1.50-2.00	1.40-1.60
13.	Truskawki	0,5 kg	-	4,00	-	-	-	-	-
14.	Truskawki	kg	13,00	-	8,00-9,00	8,00	9,00-10,00	-	10,00
15.	Czerśnie	kg	-	-	-	-	7,00-8,00	-	5,00
16.	Orzech włoski	kg	3,00	-	3,00 - 3,50	-	4,50	-	-
17.	Orzech laskowy	kg	-	-	-	-	12,00	-	-
18.	Pestka dyni	kg	3,80-4,00	-	-	-	-	-	-
19.	Cebula	kg	1,40-2,00	1,80	1,20-2,00	1,80-2,00	2,00	1,50	1,40
20.	Czosnek	kg	6,00 - 7,00	12,00	6,00 - 7,00	-	-	-	-
21.	Czosnek	szt.	-	-	-	-	0,70-0,90	0,60	0,70
22.	Fasolka szparagowa	kg	-	-	-	-	12,00	-	-
23.	Szczypior	peczek	1,00	0,50-0,80	1,00 - 1,20	0,80	0,80-1,00	-	0,60-0,80
24.	Salata	szt.	1,00-1,20	0,80	1,00-1,20	1,00-1,40	0,80-1,50	-	0,60-1,00
25.	Rzodkiewka	peczek	0,80-1,20	0,80	1,00	0,80-1,00	0,80-1,30	-	0,80-1,00
26.	Pomidory	kg	3,00-4,50	3,00-4,80	3,00-4,50	3,00-4,00	3,00-4,50	3,50	3,50-4,50
27.	Ogórek zielony	kg	3,00-3,50	2,50-3,00	3,00-3,50	2,00-3,00	2,50-3,00	4,00	2,00-3,00
28.	Papryka	kg	-	-	-	-	10,00	-	-
29.	Kalafior	szt.	-	2,50-3,00	-	1,50-2,50	3,00-4,00	3,00	1,50
30.	Kapusta	szt.	0,50-1,00	1,00	0,50-1,50	-	-	-	-
31.	Kapusta	kg	-	-	-	-	0,60	-	0,60
32.	Kapusta młoda	glówka	1,50-2,50	1,50-1,80	1,50-2,50	1,00-1,80	1,00-2,00	1,50	1,50
33.	Kapusta pekińska	kg	-	3,00	-	-	3,00	-	-
34.	Kapusta kiszona	kg	-	-	-	-	1,80- 2,00	-	-
35.	Pieczarki	kg	3,50-4,00	3,00-4,50	3,50-4,00	2,50-3,50	2,50-4,00	3,50-4,00	3,50-4,00
36.	Marchew	kg	0,50-0,80	1,00	0,60 - 1,00	0,80-1,00	0,80-1,20	0,80	1,20
37.	Miód	kg	16,00 - 19,00	-	16,00 - 19,00	-	-	20,00	13,00 - 15,00
38.	Miód	stoik0,8l	-	-	-	-	18,00	-	-
39.	Miód	stoik3/4	-	16,00	-	-	-	-	-
40.	Buraki czerwone	kg	0,70-0,80	1,00	0,60 - 1,00	0,80-1,00	0,80-1,00	0,80	0,60
41.	Botwina	peczek	-	-	-	-	1,50	-	1,50
42.	Seler	kg	-	4,00	-	2,50	2,50 - 3,00	-	3,50
43.	Por	szt.	-	-	-	-	-	2,00	-
44.	Por	kg	-	3,00	-	-	3,50-4,00	-	1,50-2,00
45.	Pietruszka	kg	1,20 - 2,00	2,50	1,50 - 2,00	3,00	2,50	-	2,50
46.	Ziemiaki młode	kg	2,50-3,00	2,80-3,00	3,00	2,50	2,00-2,50	-	2,60-3,00
47.	Ziemiaki	kg	-	-	-	-	0,30-0,60	-	0,50
48.	Rozsada kapusty	szt.	-	-	-	-	-	-	0,20-0,40
49.	Rozsada kalafiora	szt.	-	-	-	-	-	-	0,20-0,40
50.	Rozsada pora	szt.	-	-	-	-	-	-	0,15-0,20
51.	Rozsada selera	szt.	-	-	-	-	-	-	0,15-0,20
52.	Pomidor rozsada	szt.	-	-	-	-	0,80-1,00	-	-

Wisznice: prosięta
Piszczac: zboża
Łuków: zboża
prosięta

podaż mała
podaż średnia
podaż mała
podaż średnia
podaż średnia

popyt średni
popyt średni
popyt średni
popyt mały
popyt duży

Radzyń Podlaski:
Biała Podlaska:
Międzyrzec Podl.:

prosięta
zboża
prosięta
zboża
prosięta

podaż średnia
podaż średnia
podaż mała
podaż średnia
podaż mała

popyt średni
popyt średni
popyt mały
popyt średni
popyt średni

ZAPRASZAMY DO NOWEJ SIEDZIBY

KOJPASZ Sp. j.

Kossowski, Jakubiuk
ul. Przemysłowa 13
21-580 Wisznice
(DAWNA BAZA GS)

SKLEP - HURTOWNIA:

tel. (083) 378 15 23
kom. 0 508 267 177

BIURO:

tel. (083) 378 22 52
tel./fax (083) 378 23 00
kom. 0 504 102 143

POLECAMY

- PASZE I KONCENTRATY WŁASNEJ PRODUKCJI
- ŚRUTY POEKSTRAKCYJNE, DODATKI PASZOWE
- PREMIKSY I KONCENTRATY FIRM LNB, SANO, SCHAUMANN
- CZĘŚCI DO MASZYN I CIĄGNIKÓW ROLNICZYCH
- CZĘŚCI DO KOMBAJNU BIZON
- AKUMULATORY, OGUMIENIE, OLEJE ROZLEWNE
- CZĘŚCI DO URZĄDZEŃ UPRAWOWYCH
- CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW I URZĄDZEŃ ZACHODNICH
- ART. ZOOTECHNICZNO-WETERYNARYJNE
- WYPOSAŻENIE POMIESZCZEŃ INWENTARSKICH
- OKNA INWENTARSKIE
- ARTYKUŁY OGRODNICZE
- NASIONA, FOLIE
- ARTYKUŁY METALOWE
- KARMA DLA PSÓW I KOTÓW
- ŚRODKI HIGIENY DOJU FIRM: AVITA, HENKEL,
DE LAVAL, VITTRA

JUŻ W SPRZEDAŻY:

NAWOZY

ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN (atrakcyjne ceny)

MOŻLIWOŚĆ ZAPŁATY W RATACH
TYLKO U NAS ZA TOWAR MOŻESZ PŁAĆ ZBOŻEM

Ceny zbóż, żywca wołowego oraz wieprzowego

Zboża

Ceny w zł/tona 31.05.2004 r. do 04.06.2004 r.

Punkt skupu	Pszenica	Jęczmień	Zyto	Pszenżyto	Owies Beżłuskowy	Kukurydza
Podlaskie Zakłady Spirytusowe „Alkowin” Sp. z o.o. Międzyrzec Podlaski ul. Lubelska 65 tel. 371-50-82			450 + VAT płatność do 1 miesiąca			
Mieszalnia pasz ”Wola Pasze” Biała Podlaska ul. Sidorska tel. 342-22-01 (Płatność po 60 dniach od sprzedaży)*	690 + VAT	560 + VAT		570 + VAT	690 + VAT owies zwykły 320 + VAT	690 + VAT
PZZ „MŁOSZ” Kijowiec gm. Zalesie tel. 375 75 57	680 + VAT płatność 14 dni		420 + VAT płatność 14 dni			
PPP BACUTIL Bedlno tel. 352-86-01	680 + VAT	560 + VAT	440 + VAT	560 + VAT	owies zwykły 350 + VAT	650 + VAT
CARDINAL Wisznice		550 + VAT				

* cena zapłaty za sprzedane zboże w ciągu 28 dni od dostawy jest niższa o 20,00 złotych za tonę

Żywiec wieprzowy i wołowy

Ceny w zł / kg od 02.06.2004 r. do 04.06.2004 r.

Powiat	Żywiec wieprzowy		Żywiec wołowy		
Punkt skupu	tuczniaki	maciory	buhaje	Jałówki	Krowy
Biała Podlaska					
Biała Podlaska - Zakłady Mięsne „Dolina Łąk” Małaszewicze	4,10 + VAT				
„FELIX” Rossosz	4,00 + VAT		3,90-4,00 + VAT	3,80 + VAT	
Łuków					
Zakłady Mięsne „Łmeat” w Łukowie	3,70-3,80 + VAT				
Parczew					
Parczew - ZM „ŁMEAT” Łuków	4,05 + VAT	2,60 + VAT	3,30-4,30 + VAT	3,30-4,30 + VAT	2,80-2,95 + VAT
Radzyń Podlaski					
M-U „Zemat” Z. Trościańczyk i Sp. Wołyń	4,10 + VAT	3,00 + VAT			

Ceny mleka SM Biała Podlaska na dzień 04.06.2004r.

Jednostka tłuszczu 1,0 gr/litr

Jednostka białka 8,0 gr/litr

Dopłaty do litra mleka:

Klasa extra 15 gr/litr

Klasa I bez dopłaty

Pozaklasowe - 5 gr/litr

Członkowska za 1 udział 5 % ceny podstawowej

Członkowska za 2 udziały 10 % ceny podstawowej

Członkowska za 3 udziały 15 % ceny podstawowej

Restrukturyzacyjna pow 1500 - 2000 l/mc - 2 gr/litr

pow 2000 l/mc - 6 gr/litr

pow 3000 l/mc - 8 gr/litr

pow 4000 l/mc - 10 gr/litr

pow 5000 l/mc - 12 gr/litr

pow 10000 l/mc - 17 gr/litr

za odstawę ze zbiornika 13 gr/litr do klasy Extra i 8 gr do I klasy

Uwagi:

Od XI 2003 r. obowiązuje dopłata w wysokości 15 gr do litra mleka klasy EXTRA dla gospodarstw posiadających Decyzję Powiatowego Lekarza Weterynarii o spełnieniu przez hodowcę bydła mlecznego warunków sanitarno-weterynaryjnych. Do ceny wyjściowej dopłacany jest VAT w wysokości 5 %, Jeden udział wynosi - 705 zł.

PH „ARKADY”

Arkadiusz Miszczuk

Rusity 49, 21-222 Podedwórze
tel. (083) 379-51-24, kom. 608 516 126

Oferuje do sprzedaży produkty firmy
EKOPLON S.A.

- **Koncentraty pełne - PROTAMIK**
- **Koncentraty 10%**
- **Mieszanki witaminowo- mineralne**
  - ⇒ FARMER
  - ⇒ EKOFOS
  - ⇒ SORBIX
- **Prefiksy dla trzody chlewnej przeżuwczy i drobiu:**
  - ⇒ DYNAMIX
  - ⇒ EKOMIX
  - ⇒ PREMIX 4%
- **Pasze pełnoporcjowe:**
  - ⇒ PRESTARTER
  - ⇒ STARTER
- **Nawozy dolistne rolnicze**
  - ⇒ EKOLIST MAKRO
  - ⇒ EKOLIST MONO
  - ⇒ MIKROSOL
- **Nawozy ogrodnicze**
  - ⇒ MULTIWIT- plynne doglebowe
  - ⇒ MULTIWIT granulowane doglebowe

W sprzedaży posiadamy wyposażenie chlewni i wentylację renomowanych firm

Pasieka Gospodarstwa Pomocniczego
LWODR Oddział w Grabanowie
21-500 Biała Podlaska
oferuje

Matki pszczele użytkowe rasy:
Kraińskiej - linie L, T, J, GR1,

Środkowoeuropejskiej - linia
Augustowska

- matka pszczele użytkowa inseminowana ze sprawdzonym czerwieniem - 50 zł,
- matka pszczele użytkowa unasiemiona naturalnie na pasieczysku, czerwiała - 30 zł,
- matka pszczele użytkowa nieunasiemiona - 13 zł (ceny matek zawierają VAT).

Zamówienia prosimy kierować na adres firmy lub tel/fax

tel (083) 343 37 92

fax (083) 434 81 98

* * * *

Autoryzowany dealer firmy
Westfalia Landtechnik Polen Sp. z o.o.

WESTFALIA

P.P.H.U. „MLEKO-SYSTEM”

ul. Składnicowa 8

21-200 Parczew

tel. (083) 355 13 09, fax. (083) 355 13 08

Oferuje

- Wyposażenie budynków inwentarskich do hodowli bydła
  - urządzenia udojowe i schładzające (nowe i używane) firmy Westfalia
  - kalenice dachowe oraz kurtyny firmy ARNTJEN
  - przegrody stanowiskowe do obór uwięziowych oraz wolnostanowiskowych
- Wozy paszowe firmy TRIOLIET
- Środki higieny doju
  - Części zamienne do wszystkich typów dojarek
  - Fachowe doradztwo
  - Artykuły zootechniczne

SPRZEDAŻ
RATALNA

Hipoglikemia- „Śpiączka prosiąt”

Przyczyną powstawania tej choroby jest nieprawidłowa przemiana węglowodanowa w organizmie, której efektem jest spadek poziomu glikogenu we krwi.

Jeżeli równocześnie pojawią się inne schorzenia, np. niedyspozycje żołądkowo-jelitowe przyczyną hipoglikemii, jest niemożliwość wykorzystania glikogenu dla celów energetycznych.

Jako swoiste schorzenie występuje zawsze wtedy, kiedy prosięta odczuwają głód lub jeśli istnieją chorobowe przyczyny bezmleczności u maciory.

Równoległą przyczyną hipoglikemii jest niska temperatura w chlewni zwłaszcza w momencie rodzenia się prosiąt i przez pierwsze 2-3 doby. Temperatura chlewni dla nowonarodzonych prosiąt nie może być niższa niż 20°C, a w samym gnieździe porodowym temperatura winna wynosić ok. 32°C. Taką temperaturę może zapewnić wyłączenie termoklatka lub promiennik podczerwieni. Wynika z tego, że należy je stosować w wychowie prosiąt przez cały rok.

W zimnej chlewni, temperatura wewnętrzna prosiąt obniża się nawet do 37°C. Przy tak obniżonej ciepłocie ciała przebieg procesów życiowych ulega znacznemu zahamowaniu albo całkowicie zanika. Wtedy przemiana węglowodanowa również zanika, pomimo iż glikogen jest dostarczany do organizmu, a następstwem tego jest śpiączka głodowa prosiąt i masowe upadki w ciągu 24 godzin.

Początkowe objawy śpiączki można zauważyć już w pierwszej dobie życia prosiąt. Naczelnym objawem tego schorzenia jest trzęsienie się

z zimna, zagrzebywanie się w ściółkę, wyraźna niemrawość i osłabienie, co prowadzi do tego, że prosięta z osłabienia nie są w stanie ssać matki. Bez zdolności i chęci do ssania, czyli brak bardzo ważnych mechanicznych bodźców do wydzielania mleka, może być wtórną przyczyną bezmleczności maciory. W ten sposób tworzy się chorobowe - „błędne koło”, bo raz prosięta słabe i nie mogą się napić, a potem z kolei locha nie ma mleka.

Leczenie jest skuteczne tylko u prosiąt, które jeszcze nie znajdują się w stanie śpiączki, znaczy to, że można uratować tylko te, które poruszają się o własnych siłach i temperaturę wewnętrzną mają tylko nieznacznie obniżoną najwyżej do 38,5-39°C.

Prosięta dotknięte hipoglikemią można uratować przez dotrzewne podawanie glukozy w ilości 5-10 ml co 3-4 godziny, aż do wyrównania glikogenu we krwi. Najczęściej udaje się to, po stosowaniu takiej terapii przez 1-2 doby.

Prosiętom, które wróciły do zdrowia po zastosowaniu leczenia

glukozydowego, a ich matka nie ma pokarmu- należy podawać im pokarm zastępczy.

Receptura tego pokarmu jest następująca:

- ⇨ litr pełnego mleka krowiego,
- ⇨ łyżeczki śmietany lub 1 łyżeczkę masła,
- ⇨ łyżeczki cukru (najlepiej glukozy),
- ⇨ 1/2 łyżeczki soli kuchennej,
- ⇨ lek przeciwbiegunkowy, np. 1 tabletkę sulfoguanidyny na 1 prosię,
- ⇨ 1-2 tabletki witaminy C,
- ⇨ 1-2 żółtek kurzych.

Cukier po rozpuszczeniu należy przegotować, pozostałe składniki dodać studząc przygotowany pokarm.

Podawać w ilości 50 ml na prosię co 3 godziny w bardzo czystych naczyniach.

Zapobieganie hipoglikemii polega na całkowitym wyeliminowaniu przyczyn powstawania tej choroby. ■

Opracował: inż. Henryk Sawczuk
PZDR Biała Podl.

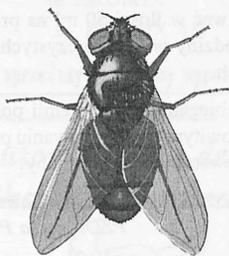

Bazyli Fiłatiuk

Muchy atakują

Muchy stanowią poważny problem w hodowli zwierząt gospodarskich różnych gatunków zwierząt. Muchy grupami atakują zwierzęta, lepią się setkami do oczu, nozdrzy zwierząt powodując u nich niepokój. W wyniku tego hodowca ponosi wymierne straty ekonomiczne w postaci słabszych wydajności produkcyjnych, większego zużycia paszy, mniejszą odpornością na choroby. Szczególnie w okresie lata muchy są bardzo aktywne z możliwością szybkiego rozmnażania się i przemieszczenia na odległości nawet do 5 kilometrów. Dojrzała samica much jest zdolna złożyć w ciągu swego życia około 800 jaj. Osob-

niki dorosłe pojawiają się pomiędzy 14 a 24 dniem od momentu złożenia jaj. Muchy są nośnikami wielu drobnoustrojów chorobotwórczych w postaci bakterii (np. czerwonka, wąglik) i wirusów (np. pryszczycza). Przenoszą również formy bardziej inwazyjne pasożytów np. jaja owsików. Dobrze odżywiająca się mucha oddaje kał bardzo często, brudząc nim coraz to inne miejsca i rozsiejąc w ten sposób czynniki chorobotwórcze.

W wielu gospodarstwach podejmuje się walkę z tym owadem. Często bywa ona mało skuteczna. Przyczyn tego stanu rzeczy jest wiele. Zwalczenia much można przeprowadzić następującymi metodami:

- ↳ biologiczna- poprzez ptaki,
- ↳ mechaniczna- stosujemy bariery mechaniczne w postaci siatek,

↳ chemiczna- poprzez stosowanie preparatów chemicznych.

Pierwsza z metod jest bardzo rzadko stosowana, niemniej jednak należy podkreślić dobroczynne działanie ptaków owadożernych, które zjadają larwy much. Zwalczenie mechaniczne polega na utrzymaniu higieny w budynkach inwentarskich (czystość, odnawianie, bielenie, dezynfekcja) oraz przez stosowanie siatek w oknach względnie lamp UV, lepów czy mucholapek wewnątrz budynku. Najskuteczniejszą metodą jest metoda chemiczna. Polega ona jednak na zastosowaniu preparatów owadobójczych, z których jedne niszczą larwy inne osobniki dorosłe.

Możemy w swoim gospodarstwie mieć różnego rodzaju muchy. Najczęściej występującymi są muchy domowe, meszki, bolimuszki.

Mucha domowa nie ssie krwi, ani nie kłuje, ale przy masowym pojawieniu staje się bardzo uciążliwa. Zwierzęta „oklejone” przez te owady stają się niespokojne i nie mogą prawidłowo pobierać pokarmu, ani leżeć. Meszki to

Muchy występują w budynkach i zabudowaniach inwentarskich przez cały rok. Najbardziej je zauważamy wówczas, gdy stają się bardziej dokuczliwe, a ma to z reguły miejsce przy wyższej temperaturze aczkolwiek muchy swoje "natarcie" zaczynają już wczesną wiosną.

drobne owady, karłowate komary o krępej budowie. Samce żywią się sokami kwiatów, a samice są krwiożercze. Najbardziej aktywne, a zarazem najsilniej dokuczają zwierzętom tuż przed zachodem słońca. Obok muchy domowej, w szczególności przy hodowli bydła, bardzo dokuczliwa jest bolimuszka. W odróżnieniu od muchy domowej bolimuszka nie pobiera pokarmu, a wysysa krew zwierząt (który w pewnym stopniu jest też pokarmem).

Do zwalczenia much można wykorzystać dostępny w handlu środek o nazwie afacron, ascepy, cortrine, baycidal, qick bayt i inne. Szczegóły stosowania zawarte są w instrukcji, w którą należy się zaopatrzyć kupując środek. Środki te są dostępne w sklepach ze środkami ochrony roślin. Jest to niewielki wydatek (od 30 do 100 zł w zależności od powierzchni na jakiej mamy zastosować), a korzyść wymierna. Pamiętajmy o tym, gdyż wraz ze wzrostem temperatury rozwój much stanie się szybszy i wyłapanie ich (?) będzie z pewnością trudne, a bez odpowiedniej higieny nie ma zdrowych zwierząt, a bez zdrowych zwierząt nie ma opłacalnej produkcji.

Bazyli Fiłatiuk

Reklama • Reklama • Reklama

Agromom

- ↪ nawadnianie
- ↪ ciągniki i kombajny NEW HOLLAND
- ↪ maszyny rolnicze znanych firm
- ↪ pasze, koncentraty, premiksy
- ↪ nawozy, środki ochrony roślin

Jasionka 102, 21-200 Parczew
tel. 355-05-22; kom. 0 604 296 337

Marian
Katabun

Porady pszczelarskie

GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PSZCZELARSTWA EKOLOGICZNEGO

Podstawą prawną, na której opiera się zasady pszczelarstwa ekologicznego w krajach Unii Europejskiej i w naszym kraju jest Rozporządzenie EEC Nr 2092/91 z dnia 24 czerwca 1991 r. dotyczące rolnictwa ekologicznego i Rozporządzenie EC Nr 1804/1999 z dnia 19 lipca 1999 r. uzupełniające poprzednie. Z dniem 1 maja 2004 roku, po przystąpieniu do UE, będzie nas obowiązywać wprost w/w Rozporządzenie.

W przygotowaniu natomiast jest nowa Ustawa Kompetencyjna, która będzie wiążąca dla wszystkich państw, członków Unii Europejskiej.

Rozporządzenie unijne preferuje europejskie rasy gatunku *Apis mellifera* oraz ich linie lokalne. Głównie znaczenie ma tutaj zachowanie miejscowego materiału genetycznego. Spośród ras hodowanych w Polsce do produkcji ekologicznej najlepiej nadaje się miejscowa rasa środkowo-europejska *Apis mellifera mellifera* oraz rasa kraińska.

Apis mellifera carnica, ale również krzyżówki obu tych ras, które dają wyższą produkcję dzięki zjawisku heterozji występującej przy takim krzyżowaniu.

Na terenie pasieki ekologicznej nie mogą występować przekroczenia dopuszczalnych stężeń szkodliwych substancji zanieczyszczających powietrze, glebę i wodę. Ponadto w promieniu 3 km rozumianym w sensie ogólnym jako maksymalny promień zasięgu lotu pszczoł od pasieki źródła pożytku powinny stanowić „zasadniczo” uprawy prowadzone metodami ekologicznymi lub obszary porośnięte dziką roślinnością. Odległość pasieki od wysypiska, spalarni śmieci nie może być mniejsza niż 1 km, a od ruchliwych dróg i autostrad, centr przemysłowych - wystarczająca na tyle, aby nie było możliwości kontaminacji szkodliwych substancji w produktach pszczelich (określenie tej odległości należy do jednostki certyfikującej). Pszczelarza, ubiegającego się o status posiadacza pasieki ekologicznej obowiązuje złożenie mapki terenu

w skali 1:10000 lub 1:25000 do odpowiedniej jednostki certyfikującej, z naniesieniem miejsca stacjonowania pasieki ekologicznej. Bardzo istotną sprawą przy lokalizacji pasieki jest zagwarantowanie pszczołom odpowiedniej bazy pożytkowej i czystej wody w ilościach zaspokajających potrzeby rodzin pszczelich.

Rozpoczęcie produkcji ekologicznej w pasiece musi być poprzedzone okresem przejściowym. Rozporządzenie UE określa ten okres czasu na 1 rok. Jednym z elementów tego przejścia jest wymiana plastrów w pasiece (wszystek wosk powinien zostać zastąpiony woskiem ekologicznym). W pierwszym roku woszczyna stara (w plastrach gniazdowych i miodni) nie musi być całkowicie wymieniona i wystarczy wymiana połowy plastrów (pozostałe plasty wymienią się w następnych dwóch latach).

Jeśli chodzi zaś o węzę stosowaną do nowych plastrów, musi ona być wyprodukowana z wosku ekologicznego. Podstawą prowadzenia pasieki ekologicznej jest czystość wosku pod względem obecności w nim akarycydów, czyli środków używanych do walki z warrozą. Mowa tu głównie o amitrazie, flualinacie, kumafosie i chlorfenwinfosie.

Dokarmianie sztuczne pszczoł możliwe jest tylko w następujących sytuacjach:

- * kiedy rodziny mają za mało zapasów,
- * aby uniknąć stresu głodowego rodzin,
- * kiedy zapasy skryzystalizowały,
- * kiedy istnieją obawy, że przez miód może odbywać się przenoszenie chorób.

Dokarmianie może mieć miejsce wyłącznie pomiędzy ostatnim zbiorem miodu i na 15 dni przed rozpoczęciem następnego okresu wystąpienia nektarowania roślin.

Zapobieganie chorobom pszczoł powinno opierać się głównie na:

1. Selekcji linii pszczoł odpornych na choroby
2. Stosowaniu zabiegów zwiększających odporność pszczoł na choroby i zmniejszających możliwość infekcji takich jak:
  - * regularna wymiana matek
  - * systematyczna kontrola rodzin w celu wychwycenia wszelkich anomalii zdrowotnych
  - * kontrola czerwiu trutowego
  - * okresowa wymiana plastrów
  - * regularnie prowadzona dezynfekcja (ule, sprzęt pszczelarski, pasieczysko)
  - * niszczenie skażonych materiałów i źródeł infekcji
  - * zapewnienie rodzinom ciągłych, wystarczających zapasów miodu i pyłku w ulach (tzw. "żelazna rezerwa")

W pasiece prowadzonej metodami ekologicznymi zabronione jest stosowanie antybiotyków w ramach profilaktyki chorób zakaźnych czerwiu oraz leków opartych na bazie składników syntetycznych. Zaleca się środki pochodzenia ziołowego, a także kwasy organiczne i olejki eteryczne. Jednym z najważniejszych czynników prowadzenia produkcji w pasiece ekologicznej jest niewątpliwie jej opłacalność. Ze względu na specyfikę tej działalności, koszty zapewne będą znacznie różnić się w porównaniu do kosztów w pasiece konwencjonalnej. Przede wszystkim należy zaznaczyć, że produkcja ekologiczna jest droższa, a decydują o tym wyższe koszty zmienne (głównie koszty cukru ekologicznego i węży ekologicznej).

Na podstawie referatu dr Piotra Skubidy z XLI Naukowej Konferencji Pszczelarskiej w Puławach

Kredyty preferencyjne w powiecie radzyńskim w 2003 roku

Analizując tabelę nr 1 należy stwierdzić iż w dalszym ciągu największym zainteresowaniem ze strony rolników cieszy się linia Młody Rolnik. Z linii tej kredyty przeznaczone były na zakup ciągników i maszyn rolniczych, modernizację budyn-

Rok 2003 był kolejnym w uzyskiwaniu pomocowych środków kredytowych rolników z powiatu radzyńskiego. Poniżej przedstawiamy wykorzystanie tych środków przez rolników z naszego powiatu

rolników programem "SAPARD" z terenu działania PZDR Radzyń Podlaski.

doradców PZDR Radzyń Podl. spowodowała wzrost zainteresowania programem. Największym zainteresowaniem spotkał się Schemat 2.1. Restrukturyzacja produkcji mleka, ze względu na uzyskanie najwyższego dofinansowania wynoszącego do 170.000 zł. Inwestycje dokonane w gospodarstwie spowodowały osiągnięcie wymaganych standardów zgodnych z normą Unii Europejskiej. Gospodarstwa, które skorzystały z pomocy finansowej przewidzianej Schematem 2.1. i 2.2. są przygotowane do korzystania po 1 maja 2004 r. z funduszy przeznaczonych na inwestycje w gospodarstwach rolnych.

Po upływie terminu składania wniosków zainteresowanie rolników funduszami pomocowymi nie zmalało. Rolnicy zamierzają korzystać z wszelkich programów przeznaczonych na obszary wiejskie.

Opracowali:
Tymon Uchymiak, Jarosław Golach

Tab. I. Struktura wydanych opinii na kredyty preferencyjne z terenu PZDR Radzyń Podl. w 2003 r

Lp	Symbol linii	Nazwa linii kredytowej	Ilość wydanych opinii w poszczególnych gminach							
			Borki	Czemierniki	Kąkolewnica	Komarówka	Radzyń Podl.	Ulan	Wohyń	Razem
1	BR/15	Restrukturyzacja i modernizacja mleczarstwa	1	-	-	1	-	1	1	4
2	IP	Inwestycyjny podstawowy	4	-	3	-	1	5	-	13
3	KZ	Zakup gruntów rolnych	2	2	1	4	7	4	7	27
4	MR	„Młody rolnik”	8	4	16	20	17	16	22	103
RAZEM			15	6	20	25	25	26	30	147

ków inwentarskich, zakup ziemi. Zaciągane kredyty inwestycyjne przez młodych rolników świadczą o dalszym umacnianiu się tych gospodarstw. Wzrastająca produkcja powoduje dalszy wzrost ekonomiczny gospodarstw. Powiększanie średniego arealu gospodarstwa czyni ich bardziej konkurencyjnymi do innych gospodarstw dając jednocześnie większe szanse po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Nadal najmniejszym zainteresowaniem cieszy się linia kredytowa na wspólne użytkowanie maszyn. W 2003 roku w tym zakresie nie wydano żadnej opinii. Łącznie w 2003 roku wydano 147 decyzji w stosunku do 2002 roku odnotowaliśmy spadek o 23,5%. Wykazany spadek związany jest z korzystaniem części rolników z programu "SAPARD".

Poniższa tabela przedstawia w ujęciu tematycznym w rozbiu na poszczególne gminy zainteresowanie

Początkowo program SAPARD cieszył się małym zainteresowaniem. W ciągu roku trwania programu (od lipca 2002 do września 2003) złożono tylko 3 wnioski. Wzmoczona kampania informacyjna prowadzona przez

Tab. II. Struktura złożonych wniosków z programu SAPARD z terenu PZDR Radzyń Podl.

Lp	Schemat	Nazwa	Ilość złożonych wniosków z poszczególnych gmin							
			Borki	Czemierniki	Kąkolewnica	Komarówka	Radzyń Podl.	Ulan	Wohyń	Razem
1	2.1.	Restrukturyzacja produkcji mleka	3	2	5	-	-	2	3	15
2	2.2.	Modernizacja gospodarstw specjalizujących się w produkcji zwierząt rzeźnych	-	-	2	-	1	-	1	4
3	2.3.	Zwiększenie różnorodności produkcji gospodarstw rolnych	1	2	3	3	5	-	1	15
4	4.1.	Różnicowanie działalności na obszarach wiejskich	3	-	-	-	-	1	1	5
RAZEM			7	4	10	3	6	3	6	39

Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich

Wspieranie Przedsięwzięć Rolnośrodowiskowych i Dobrostanu Zwierząt

Agnieszka Sęczyk

We Wspólnej Polityce Rolnej Unii Europejskiej coraz więcej uwagi poświęca się ochronie środowiska. Już od ponad 10 lat obowiązkowym instrumentem finansowym WPR jest Program Rolnośrodowiskowy, włączony do Planów Rozwoju Obszarów Wiejskich poszczególnych państw. Polska również przygotowała własny Program Rolnośrodowiskowy, uwzględniający specyfikę naszego rolnictwa i uwarunkowania środowiskowe.

Celem programu jest:

- ⇒ promocja systemów produkcji rolniczej przyjaznej dla środowiska (przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wód, erozji gleb),
- ⇒ ochrona i kształtowanie krajobrazu,
- ⇒ ochrona zagrożonych wyginieciem gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk,
- ⇒ ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich,
- ⇒ poprawa stanu świadomości ekologicznej wśród społeczności wiejskiej.

Krajowy Program Rolnośrodowiskowy obejmuje 7 przedsięwzięć rolnośrodowiskowych, nazywanych pakietami. Każdy pakiet zawiera określone wymogi, które wykraczają poza zwykłą dobrą praktykę rolniczą.

W ramach naszego programu przewidziano następujące pakiety:

- ⇒ „rolnictwo zrównoważone” - polega na ograniczeniu nawożenia, zbilansowaniu gospodarki nawozami i przestrzeganiu odpowiedniego następstwa roślin,

- ⇒ „rolnictwo ekologiczne” - stosowanie metod rolnictwa ekologicznego w rozumieniu ustawy o rolnictwie ekologicznym,

- ⇒ „utrzymanie łąk ekstensywnych” - wiąże się z przywróceniem lub kontynuacją wykaszania traw, w terminie od dnia 1 lipca na łąkach jednokośnych o wysokich walorach przyrodniczych, zagrożonych degradacją,

- ⇒ „utrzymanie ekstensywnych pastwisk” - zakłada przywrócenie lub zachowanie ekstensywnych wypasów na półnaturalnych pastwiskach w sposób gwarantujący utrzymanie walorów florystycznych i miejsc przebywania gatunków zagrożonych wyginieciem,

- ⇒ „ochrona gleb i wód” - polega na stosowaniu międzyplonów w celu zwiększenia udziału gleb z okrywą roślinną w okresie jesienno-zimowym,

- ⇒ „strefy buforowe” - tworzenie nowych 2 lub 5 metrowych pasów zadarnionych na granicy gruntów rolnych ze zbiornikami wód powierzchniowych, lub terenami intensywnie użytkowanymi rolniczo, w celu ograniczenia negatywnego oddziaływania i ochrony siedlisk wrażliwych,

- ⇒ „ochrona rodzimych ras zwierząt gospodarskich” - polega na utrzymywaniu hodowli ras bydła, koni i owiec zagrożonych wyginieciem.

Do niedawna projekt Krajowego Programu Rolnośrodowiskowego zakładał możliwość realizacji tylko 2 pakietów (rolnictwo ekologiczne i ochrona rodzimych ras zwierząt) na terenie całego kraju. Pozostałe pakiety miały być realizowane w tzw. strefach priorytetowych, czyli obszarach o określonych problemach środowiskowych lub szczególnie cennych przyrodniczo. Z informacji

uzyskanej w ostatnim czasie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wynika, że możliwe będzie wdrażanie na terenie całego kraju również pakietów: "strefy buforowe" oraz "ochrona gleb i wód", a zasięg wdrażania pakietów "rolnictwo zrównoważone", "utrzymanie łąk ekstensywnych" i "utrzymanie ekstensywnych pastwisk" ograniczy się do wybranych stref priorytetowych.

Strefy priorytetowe zostały wydzielone przez Wojewódzkie Zespoły Robocze ds. programu rolnośrodowiskowego. Na terenie naszego Oddziału mamy 2 strefy priorytetowe:

- ⇒ **Strefa Polesia Zachodniego, Wołyńskiego i Dolnego Wieprza**, w której znalazły się m.in. gminy: Czemierniki, Debowa Kłoda, Parczew, Siemień i Sosnowica

- ⇒ **Strefa Środkowego Bugu i Dolnej Krzny**; do niej zakwalifikowane zostały:

w gminie Biała Podlaska obręby - Husinka, Woskrzenie Duże, Hola, Perkowice, Czosnówka, Ogrodniki, Ortel Książęcy II, Ortel Książęcy I, Dokudów I, Dokudów II, Wólka Plebańska, Lisy, Michałówka, Młyniec, Janówka, Jażwiny, Styrzyniec, Porosiuki, Sławacinek Nowy, Surmacze, Styrzyniec, Sycyna, Woronec - część południowa, gmina Drelów, Hanna, Janów Podlaski, Kodeń, obręby Kolembrody i Żelazna w gminie Komarówka Podlaska, gmina Konstanyńów, w gminie Łomazy-obręby Wólka Korczowska, Korczówka, Burwin, w gminie Międzyrzec Podlaski - obręby Rogoźniczka, Rogoźnica Kol., Puchacze, Sitno, Rudniki, Wysokie, Utrówka, gmina Rokitno, Sławatycze, Terspol, obręb Ostrówki w gminie Wołyń, gmina Zalesie.

Pakiety rolnośrodowiskowe będą realizowane przez rolnika zgodnie

Ciąg dalszy na s. 16

Aktywizacja

z planem rolnośrodowiskowym.

Na poziomie gospodarstwa rolnik będzie mógł uzyskać płatność za wdrażanie od jednego do maksymalnie trzech pakietów. W przypadku wdrażania więcej niż jednego pakietu obowiązującą będą ściśle określone zasady łączenia pakietów.

Płatności za poszczególne pakiety rolnośrodowiskowe zostały ustalone w formie zryczałtowanej, na podstawie utraconego dochodu, kosztów poniesionych w wyniku przyjętych zobowiązań oraz potrzeby motywacji finansowej.

Beneficjentami tego działania będą mogli być producenci rolni, których gospodarstwa położone są na obszarach, kwalifikujących się do uzyskania wsparcia (poza pakietami o zasięgu ogólnokrajowym). Przypomnijmy, że producent rolny to osoba fizyczna, prawna oraz jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, prowadząca na własny rachunek działalność rolniczą

w gospodarstwie rolnym (gospodarstwo rolne jest to gospodarstwo o pow. co najmniej 1 ha użytków rolnych), położonym w granicach RP.

Rolnik, który zechce uczestniczyć w programie, będzie musiał złożyć odpowiedni wniosek wraz z wymaganymi załącznikami we właściwym biurze powiatowym ARiMR. Być może już pod koniec maja br. ukaże się Rozporządzenie określające wzór wniosku i planu rolnośrodowiskowego oraz termin uruchomienia programu.

Wnioskodawca musi zobowiązać się do:

- stosowania zwykłej dobrej praktyki rolniczej na całym obszarze gospodarstwa,
- przestrzegania obowiązków wynikających z programu rolnośrodowiskowego przez okres 5 lat,
- prowadzenia szczegółowych zapisów dotyczących gospodarowania i podstawowych danych, dotyczących zwierząt (DJP/ha), potrzebnych dla celów kontroli i monitoringu.

Ponadto, przystępujący do programu oświadcza, że posiada plan rolnośrodowiskowy przygotowany dla jego gospodarstwa przy udziale doradcy, który posiada odpowiednie przeszkolenie w zakresie doradztwa rolnośrodowiskowego.

W chwili obecnej w Oddziale Grabanów czworo doradców posiada wymagane certyfikaty ukończenia szkoleń z zakresu programów rolnośrodowiskowych. Są to: Urszula Sawczuk z PZDR w Radzynie Podlaskim, Dariusz Sęczyk z PZDR w Białej Podlaskiej oraz Agnieszka Sęczyk i Stanisław Kostrzewa z siedziby Oddziału w Grabanowie. Już w najbliższym czasie planowane są kolejne szkolenia, przygotowujące kadrę doradców do współpracy z gospodarstwami, które zdecydują się na realizację programów rolnośrodowiskowych. ■

Opracowano na podstawie
marcowej wersji PROW
www.minrol.gov.pl

**Krzysztof
Osielski**

25 kwietnia na Polu Mokotowskim odbył się festyn z okazji Dnia Ziemi. Mimo niezbyt sprzyjającej aury w parku mokotowskim zaroilo się wprost od spacerowiczów. Zachęcało do tego wiele imprez plenerowych i mnóstwo wystawców prezentujących wyroby regionalne i prowadzących degustację najróżniejszych potraw.

Największą uwagę zwiedzających tradycyjnie zwracały ekspozycje parków krajobrazowych mazowsza. „Galerię darów ziemi-polskie parki narodowe” prezentowały 23 parki.

Udostępniano zwiedzającym wystawy fotografii przyrodniczej, rzemiosło

Dzień Ziemi

i sztukę ludową. Dużym zainteresowaniem cieszyły się oferty i gry edukacyjne dla dzieci i młodzieży, warsztaty artystyczne i edukacyjne, całość ubogacali występy kapel ludowych. LWODR Oddz. w Grabanowie ubogacił wystawę oryginalnym ulikiem obserwacyjnym, nasiedlonym pszczołami, który wzbudzał ogromne zainteresowanie i dawał pogląd gromadnego współdziałania tych owadów.

Ciekawym elementem wystawy był „Polski produkt lokalny-stół darów ziemi”, gdzie oferowano polskie i regionalne produkty żywnościowe nagrodzone w konkursie „Nasze kulinarne dziedzictwo”. Były to wędliny wyrobione z mięs naszych rodzimych ras, bez konserwantów, przetwory z rodzimych, starych odmian sliw

i jabłoni, regionalne wypieki bez polepszaczy, nabiał, miody z ekologicznie czystych obszarów Polski.

Uwagę zwracały i przyciągały najmłodszych liczne warsztaty plastyczne, gry i zabawy edukacyjne m. in.: „co pachnie w lesie”, „leśne puzzle”, „spotkanie z drzewem”, „leśne sekrety”, a także zabawy z Kłownem, zabawy cyrkowe. Wiele radości sprawiła dzieciom pokonkursowa wystawa prac.

Gospodarstwa ekologiczne prezentowały rękodzieło ludowe i ofertę agroturystyczną, a także degustację produktów rolnych i kiermasz swoich wyrobów.

Ciekawość wzbudziła akcja „krzew za baterie” i „drzewo za szkło i makulaturę”, gdzie rozdawano sadzonki drzew i krzewów za surowce wtórne. ■

Aktywizacja

W niedzielę 16 maja br. w Lublinie odbył się kolejny już ósmy Festyn Agroturystyczny. Jak co roku miejscem imprezy był skansen - Muzeum Wsi Lubelskiej.

Festyn Agroturystyczny w Lublinie

Organizatorzy Festynu to pionierzy działań w zakresie rozwoju agroturystyki: Lubelski Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, Lubelski Związek Stowarzyszeń Agroturystycznych w Wojciechowie, w którego skład wchodzi lokalne stowarzyszenia agroturystyczne i Muzeum Wsi Lubelskiej. Impreza odbywała się pod patronatem Wojewody Lubelskiego i Marszałka Województwa Lubelskiego. Organizatorzy zadbali o promocję imprezy w mediach.

Festyn był adresowany do mieszkańców Lublina i okolic. Zaproszenia do udziału w roli wystawców przyjęli przedstawiciele gospodarstw rolniczych świadczący usługi agroturystyczne, twórcy ludowi, rzemieślnicy, kapele ludowe, a także organizacje agroturystycznych, inne organizacje samorządowe zainteresowane promocją swojej okolicy oraz samorządy powiatowe i gminne województwa lubelskiego.

Program Festynu był okazją do prezentacji oferty agroturystycznej Lubelszczyzny. Ofertę usług agroturystycznych prezentowali przedstawiciele lokalnych stowarzyszeń. Ekspozycje wystawowe były zaprojektowane ciekawie i efektownie, dzięki czemu przyciągały odwiedzających. Jednocześnie przedstawiciele ginących zawodów pokazali swoje umiejętności garscarskie i kowalskie. Wystawcy przygotowali też wiele różnorodnych potraw tradycyjnych i lokalnych. Potrawy te wystawione zostały do konkursu na najlepszy produkt żywnościowy w kategorii - najlepszy produkt bądź przetwór pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz do degustacji zwiedzającym. Zwiedzający mogli też zakupić produktów na specjalnie do tego przygotowanych stoiskach.

Całość imprezy uświetniały występy kapel i śpiewaków ludowych. W przerwach między występami odbywały się konkursy dla publiczności. Tematyka konkursów dotyczyła wiedzy o regionie, o jego walorach turystycznych.

Na uwagę zasługiwała też obecność węgierskich przedstawicieli organizacji agroturystycznej, przybył też Prezydent tej organizacji.

Z rejonu działania naszego Oddziału prezentowali się twórcy i gospodarstwa agroturystyczne z powiatu lukowskiego. Obecny był rzeźbiarz z Wierzejek i rolniczka z Ernestynowa z efektywną wystawą różnorodnych kompozycji ozdobnych do dekoracji wnętrz. Oferta agroturystyczna prezentowana była przez rolniczki z lukowskiego powiatu i pracowników PZDR Łuków i Oddziału w Grabanowie.

Nad przebiegiem Festynu czuwali pracownicy doradztwa rolniczego i przedstawiciele Lubelskiego Związku Stowarzyszeń Agroturystycznych. Pracownicy udzielali też fachowych porad dla zainteresowanych działalnością agroturystyczną rolników. Rolnicy mieli też okazję dowiedzieć się więcej na temat unijnej pomocy finansowej - w tym celu przybyli pracownicy Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Oni także mieli swój punkt informacyjny w trakcie Festynu. Obecni byli jak zawsze przedstawiciele mediów. Szkoda tylko, że pogoda nie dopisała i że równocześnie w Lublinie odbywały się inne imprezy. Wpłynęło to na mniejszą liczbę zwiedzających w porównaniu z latami ubiegłymi. Jednak ci najbardziej zainteresowali nie zawiedli i uzyskali wielu przydatnych informacji. ■

Bożena Warda

Reklama • Reklama • Reklama

Centrala Nasienna w Parczewie

ul. Szkolna 32

tel. (083) 354 13 28,

Oferuje do sprzedaży:

- *Pasze, koncentraty i premiksiy firm: Lando O Lakes, Sano, Josera, LNB, EuRolPol, SCHAUMANN, Ekoplon, Polfarm, Polsanders, Bacutil, Unipasz, Mikita*
- *Śrutę sojową i rzepakową.*
- *Sprzęt i maszyny rolnicze.*
- *Nawozy płynne i krystaliczne INTERMAG*

Aktywizacja

8 aromatycznych ziół w kuchni

To matka natura podarowała nam zioła. Bez nich nie obejdzie się żadna dobra kuchnia. Nadają bowiem potrawom niepowtarzalny smak i aromat. Mają także właściwości lecznicze, regulują trawienie, wzmacniają apetyt. Najsmaczniejsze są świeże zioła. Podpowiadam, które z nich warto uprawiać na kuchennym parapecie.

Rozmarny

Ma świeży sosnowy aromat. Orzeźwiający, lekko gorzkawo-korzenny, nieco cierpki, a nawet piekący smak.

W kuchni

Świeży rozmarny to tradycyjny dodatek do greckiej zapiekanki mousaki, a także tłustych mięs. Jego delikatny, korzenny smak ożywia jarzyny takie jak: bakłażan, cukinia, dynia, kapusta. Posiekane listki dodaje się do pasztetów i sosów do makaronu. Rozmarny poprawia smak zup jarzynowych, pizzy.

Dla zdrowia

Pobudza krążenie, pomaga w trawieniu, przyspiesza przemianę materii, łagodzi bóle aromatyczne. Stosuje się do płukania gardła.

Oregano

Zwane jest również lebiodką pospolitą. Ma silnie korzenny smak i bardzo intensywny, ostry aromat.

W kuchni

Oregano jest składnikiem większości przypraw do pizzy. Stosuje się je do smażonego i pieczonego mięsa, świetnie nadaje się do szaszłyków, steków i polędwicy, a także do sałatek ziemniaczanych i makaronowych.

Dla zdrowia

Napar poprawia pracę układu pokarmowego, łagodzi bóle głowy i menstruacyjne.

Natka pietruszki

To jedno z bardziej popularnych ziół, ma łagodny smak, zawiera cenne składniki odżywcze (żelazo, wit: A, B, C).

W kuchni

Gałązki są ozdobą każdej pikantnej potrawy. Ich smak dobrze komponuje się z innymi ziołami - natka jest jednym ze składników klasycznej dekoracji dodawanej do zup, gulaszy i potrawek. Posiekaną stosuj do gotowanych jarzyn, ma-

sałatek, dań z zielonego groszku, chłodników, sałatek owocowych, deserów, potraw z curry. Sos miętowy przyrządzany z posiekanych listków z dodatkiem octu, soli i cukru jest najpopularniejszym angielskim sosem do baraniny.

Dla zdrowia

Działa moczopędnie, odświeża oddech (świetnie zabija zapach czosnku).

Koperek

Ma niezwykle delikatny, świeży aromat i smak. Zawarte w nim olejki eteryczne są nietrwałe.

Dlatego zazwyczaj przyprawiamy nim potrawę tuż przed podaniem.

W kuchni

Używane są zarówno nasiona, jak kwitnące pędy i liście kopru. Kwitnące pędy dodaje się do kwaszenia ogórków, kapusty, pikli. Liście - do sałatek, ziemniaków, zup, potraw z jaj i ryb, sosów, marynat, mięs, potrawek, farszy. Nasiona - do płaczków owocowych, szarlotek.

Dla zdrowia

Napar z nasion reguluje trawienie, pomaga przy kolce, zwiększa laktację o kobiet karmiących piersią.

Szczypiorek

Dodaje potrawom pikantnego smaku i aromatu ale znacznie mniej ostrego niż czosnek lub cebula. Zawiera sporo witaminy C i beta-karotenu.

W kuchni

Podnosi walory smakowe jajecznicy (i innych dań z jaj), piurę ziemniaczanego, sosów, omletów, sałatek, twarogu wiejskiego i sera śmietankowego, a także potraw z ryżu i zup.

Można posypać nim dania z drobiu i gotowane jarzyny. Należy jednak pamiętać, że szczypiorek nie znosi długiego gotowania i pod wpływem wysokiej temperatury gorzknienie.

Do ziołowych sosów dodaje się go w równych proporcjach z estragonem, trybulą i natką.

Dla zdrowia

Ułatwia trawienie, pobudza przemianę materii, wzmacnia apetyt, pomaga w koncentracji.

Mięta

Ma orzeźwiający smak. Jest bogata w witaminę C, wapń, fosfor, flawonoidy, olejki eteryczne. Poprawia apetyt, gasi pragnienie

W kuchni

Listki dodaje się do sosów, galaretek,

sałatek, dań z zielonego groszku, chłodników, sałatek owocowych, deserów, potraw z curry. Sos miętowy przyrządzany z posiekanych listków z dodatkiem octu, soli i cukru jest najpopularniejszym angielskim sosem do baraniny.

Dla zdrowia

Napar z liści pomaga przy zaburzeniach trawiennych i zatruciach pokarmowych, działa rozkurczowo.

Tymianek

Zwany inaczej macierzanką zwyczajną. Ma silny, ziołowy, podobny do pieprzu, aromat. Jego liście zawierają goryczka taninę, dlatego należy go dodawać do potraw z umiarem.

W kuchni

Tymianek jest dodawany do zup, sałatek, pasztetów, dań z pomidorami, pizzy. Osłabia zapach ryb morskich. Dobrze się komponuje z pieczarkami. Jest jednym ze składników mieszanki ziół prowansalskich. Można przyrządzić także tymiankowy ocet i olej.

Dla zdrowia

Napar z liści pobudza apetyt, przyspiesza przemianę materii, działa bakterio-bójczo, poprawia krążenie, a także łagodzi schorzenia dróg oddechowych-ma właściwości wykrztuśne.

Bazylija

To zioło o cytrynowo-jaśminowym zapachu. Ma słodkawy - pikantny smak. Przyprawa rozslawiona dzięki kuchni śródziemnomorskiej.

W kuchni

Całe liście używane są do garnirowania potraw z makaronu, do zupy pomidorowej.

Kawałki listków (rwiemy je palcami, bo siekane czernieją) dodajemy do pomidorów, sosu, i soku pomidorowego, cukini, dyni, szpinaku, mięs, do sałatek, octu ziołowego lub masła. Bazylija doskonale współgra z czosnkiem, oliwą, pomidorami i pietruszką.

Dla zdrowia

Napar z suszonych listków działa kojąco na nerwy, reguluje pracę układu pokarmowego, łagodzi katar.

*Opracowała: Specjalistka ALOW
Zofia Pawłowicz
PZDR Biata Podlaska*

Artykuł sponsorowany

WŁÓKNO-CEMENT - idealny materiał budowlany dla rolnictwa

Budynki na europejskim poziomie

Specjalistyczne badania i liczba usatysfakcjonowanych klientów potwierdzają, iż włókno-cementowe produkty firmy IZOPOL stanowią obecnie bardzo atrakcyjną propozycję dla rolników i każdego, kto na wsi buduje bądź przeprowadza remonty budynków. Proste w montażu, dachowe i fasadowe włókno-cementowe pokrycia z płyt falistych EUROFALA stały się już dobrze sprawdzonym w wielu krajach rynkowym przebojem.

Dlaczego tak się stało? Składa się na to kilka przyczyn. Otóż ten właśnie materiał skupia w sobie najważniejsze z punktu widzenia funkcjonalności cechy, jakimi powinny charakteryzować się pokrycia dachowe czy też elewacje budynków gospodarskich. Praktyka dowodzi, iż inne pokrycia mogą ulec przedwczesnej degradacji spowodowanej użytkowaniem ich na budynkach inwentarskich i gospodarczych, gdzie poddane są ostrej próbie wytrzymałościowej i odpornościowej, będąc narażonymi na działanie agresywnych związków chemicznych. Jest to również przyczyna, dla której często producenci innych pokryć nie udzielają gwarancji na swoje wyroby w przypadku, gdy mają one być zastosowane w rolnictwie. W odróżnieniu od nich, płyty faliste EUROFALA doskonale wytrzymują działanie szkodliwych czynników i są objęte gwarancją producenta, gdyż jest to rodzaj pokrycia wyprodukowany z myślą o zastosowaniu właśnie w rolnictwie.

Dla przykładu zastosowań w budynkach rolniczych, wyroby IZOPOL-u wykorzystywane są z powodzeniem jako pokrycie obór wolno stanowiskowych, jak np. w Kombinaście Rolnym Kietrz na Opolszczyźnie; chlewni, np. w Grabicy k/Piotrkowa Trybunalskiego; budynków

do hodowli nerek, np. w Głównie k/ Poznania; a nawet sprawdzają się w warunkach przemysłowych, np. w Zakładach Chemicznych w Policach, czy też Kopalni Soli w Kłodawie.

Poza wysoką trwałością i wytrzymałością, obiekty, przy których budowie użyto włókno-cementowych wyrobów IZOPOL-u, cenione są za swój naturalny i estetyczny wygląd. Duże znaczenie praktyczne ma fakt, iż produkty oferowane są w szerokiej gamie formatów i kolorów, co daje wiele możliwości łączenia barw i materiałów przy wykończeniach dachów i fasad. Płyty faliste dostępne są na rynku w trzech wielkościach (dł. 1250 mm, 1875 mm, 2500 mm) oraz siedmiu kolorach (naturalny szary, brązowy, ceglasty, czerwony, niebieski, zielony, grafitowy) wraz z wszelkimi rodzajami akcesoriami wykończeniowymi (gąsiori, wiatrownice) wykonanymi z tego samego materiału, co ułatwia zaprojektowanie profesjonalnie wykończonego i zabezpieczonego dachu czy elewacji. Jako uzupełnienie oferty, IZOPOL dostarcza również akcesoria montażowe (wkręty, kapturki ochronne itd.) oraz płyty świetlikowe EUROLUX, które ułatwiają doświetlanie pomieszczeń. Płyty faliste dostarczane są w opakowaniach jednostkowych (palety) jako wyroby gotowe (naturalnie szare lub malowane), przeznaczone do obróbki i prac dekarских.

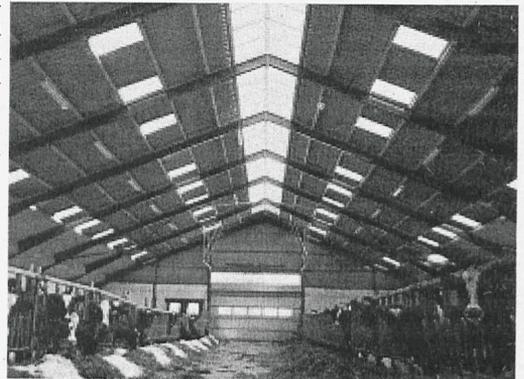
Włókno-cementowe płyty faliste EUROFALA i akcesoria wykończeniowe zadowolają swą wysoką jakością jednej z najnowocześniejszych technologii produkcji materiałów budowlanych na świecie. Podstawowymi surowcami wykorzystywanymi do produkcji tych wyrobów są cement, wapień i celuloza. Dzięki zastosowaniu odpowiedniej kompozycji składników, płyty są elastyczne, o wiele bardziej wytrzymałe niż ich poprzednik - eternit - i w pełni ekologiczne. Dodatkową korzyścią dla posiadaczy

dachów pokrytych falistymi płytami azbestowymi jest możliwość zastąpienia eternitu nisko-falistego płytami EUROFALA bez potrzeby zmiany konstrukcji dachu oraz możliwość uzupełnienia uszkodzonych części dachu.

Co sprawia, że wyroby produkowane przez IZOPOL łączą w sobie cechy tak bardzo cenione i poszukiwane w budownictwie rolniczym?

Technolodzy zaangażowani w opracowanie wyrobów z włókno-cementu pomyśleli o wszystkim, zasięgając przy tym opinii architektów, konstruktorów i użytkowników końcowych, bowiem IZOPOL stawia na to, aby spełniać oczekiwania klientów, w tym przypadku - rolników i firm zajmujących się działalnością rolniczą. W efekcie, w ofercie firmy każdy może znaleźć materiał dostosowany do jego indywidualnych potrzeb i upodobań - materiał, który będzie mógł być zaadaptowany do konkretnego budynku i będzie doskonale harmonizował z otoczeniem.

Ponad 35-letnie doświadczenie na rynku budowlanym sprawia, że dziś przedsiębiorstwo cieszy się międzynarodowym uznaniem. Nadrzędnym celem jest zapewnienie trwałych i estetycznych rozwiązań w polskim budownictwie poprzez korzystanie z dotychczasowych doświadczeń własnych oraz wiedzy dostępnej w firmach należących do holdingu DEH. Jako solidny i wiarygodny partner, IZOPOL świadczy usługi doradcze i serwis w szerokim zakresie - podczas projektowania i realizacji inwestycji.

IZOPOL S.A

ul Gnieźnieńska 4
62 -240 Trzemeszno

tel. (0 52) 315 43 30

Regionalny Kierownik Sprzedaży

Barbara Moczybroda

tel. kom. 0 604 511 378

Grabanów zaprasza

Gospodarstwo Pomocnicze
przy L WODR w Końskowoli
Oddział w Grabanowie

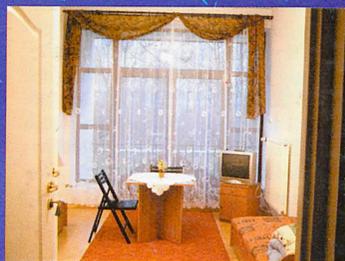
tel. (083) 343 37 92, 801 01 85 fax (083) 343 81 98
(e-mail) odrgrabanow@cyber.pl www.odrgrabanow.cyber.pl

Oferujemy usługi hotelowe

- dysponujemy pokojami
1, 2, 3, 4 i 5 osobowymi
(70 miejsc), wyposażonymi
w łazienki
- pełne wyżywienie

Organizujemy:

- kursy
- szkolenia
- seminaria
- posiadamy salę szkoleniowo-dydaktyczną
wyposażoną w środki audiowizualne

W otoczeniu zabytkowego parku

- przyjęcia okolicznościowe
- ogniska

Trasa dojazdu do ODR w Grabanowie

Zapraszamy

Zapraszamy

Zapraszamy

Zapraszamy